

RTV Rijnmond

Jaarverslag 2016

Radio Rijnmond 93.4FM

TV Rijnmond

RijnmondText

Rijnmond.nl

Dat je het weet!

Inhoudsopgave jaarverslag 2016

Colofon

RTV Rijnmond
Lloydstraat 23
3024 EA Rotterdam
Postbus 1515
3000 BM Rotterdam
Telefoon: 010 707 5 707
E-mail: info@rijnmond.nl
Internet: www.rijnmond.nl

Vormgeving

am+d Brand Management bv

Fotografie

RTV Rijnmond

Over RTV Rijnmond	3
Verslag van de bestuurder	4
Raad van Commissarissen	11
Programmaraad	12
Redactie	15
Cijfers Randstad	20
Luistercijfers	21
Kijkcijfers	22
Internetcijfers	23
Faciliteiten	24
Reclameverkoop	27
PR & Communicatie	29
Personeel en Organisatie	31
Ondernemingsraad	33
BIJLAGE 1 Bestuurdersverklaring	34
BIJLAGE 2 Financiële gegevens	35
BIJLAGE 3 Organogram	38
BIJLAGE 4 Sociaal Jaarverslag	39

Over RTV Rijnmond

RTV Rijnmond is de regionale omroep voor het gebied Zuid-Holland Zuid. De organisatie bestaat uit Radio Rijnmond, opgericht in 1983, en TV Rijnmond dat in het jaar 2000 aan de organisatie is toegevoegd. Naast radio en TV verspreidt de organisatie ook (regio)informatie via internet (Rijnmond.nl), app, teletekst en via social media. RTV Rijnmond is een publieke omroep. Dit betekent dat zij grotendeels wordt gefinancierd met publieke middelen. Daarnaast mogen Radio en TV Rijnmond een deel van de zendtijd en een klein deel van nieuwe media gebruiken voor reclame.

Het verzorgingsgebied bestaat uit Zuid-Holland Zuid. Door de huidige digitale technieken breidt het bereik zich steeds verder uit.

RTV Rijnmond heeft 89 medewerkers in vaste dienst en maakt daarnaast gebruik van een groot netwerk van redactionele en facilitaire freelancers. De cultuur binnen de organisatie is open en informeel. Als publieke omroep is de journalistieke onafhankelijkheid een absolute voorwaarde.

Visie

RTV Rijnmond tracht meerdere veelkleurige communicatieplatforms te bieden waar professionals en amateurs/burgers elkaar kunnen ontmoeten.

Missie

Het overdragen van nieuws en informatie over in het bijzonder de regio Rijnmond aan een zo breed mogelijk publiek met gebruikmaking van radio, televisie en online middelen vanuit het perspectief van de publieke dienstverlener, zonder winstoogmerk,

met als beoogd effect de betrokkenheid van burgers bij de Rijnmondse samenleving te bevorderen.

RTV Rijnmond heeft de ambitie om het leidende informatiemedium van Zuid-Holland Zuid te zijn en te blijven. Basis daarvan is de publieke opdracht, passend binnen het kader van de Mediawet.

Als de sirene gaat, krijgt Radio Rijnmond de rol van officiële calamiteitenzender in de regio Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid. Ten tijde van een (dreigende) ramp of zwaar ongeval kan de overheid via deze kanalen de inwoners snel informeren over wat er aan de hand is, welk gevaar er dreigt en welke eventuele instructies moeten worden opgevolgd.

RTV Rijnmond staat voor: actueel, onafhankelijk, betrouwbaar, hoor- en wederhoor, toegankelijk, onderhoudend en gevarieerd.

En bovenal: van belang en interessant voor elk deel van de uitzendregio, het podium voor maatschappelijke discussie in dit verzorgingsgebied.

RTV Rijnmond biedt geen podium voor racistische uitingen. Deze identiteit past op alle mediavormen die onder de bedrijfsnaam RTV Rijnmond worden geëxploiteerd: Radio Rijnmond, TV Rijnmond, RijnmondText, Rijnmond.nl en social media.

RTV Rijnmond is - naast de traditionele media - ook zeer actief op social media gebied. Via Twitter, Facebook, YouTube, Flickr, Instagram, IPM+, Podcast en onze app worden inwoners van het RTV Rijnmond gebied op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen in de regio en de programma's van RTV Rijnmond.

Verslag van de bestuurder *Bert Klaver*

RTV Rijnmond bij de huldiging van Feyenoord op het Stadhuis

Toen ik begin vorig jaar het stokje overnam van mijn voorganger deed ik dat met de opdracht om RTV Rijnmond in 2016, met behoud van onze eigen regionale identiteit, bestuurlijk over te dragen naar een landelijke organisatie: de RPO (Regionale Publieke Omroep).

Het liep zo anders. De Mediawet, die daarvoor moest worden aangepast, liep in de eerste fase in het voorjaar al flinke vertraging op in de Eerste Kamer; de tweede fase van de wetgeving werd door de staatssecretaris aangehouden en heeft het parlement niet gehaald. Pas in oktober jl. werden de consequenties van het niet doorgaan van de veranderende Mediawet in zijn volle omvang zichtbaar. De taakstellende bezuiniging van €17 miljoen is nu per 1 januari 2017 naar rato verdeeld over alle regionale omroepen.

Voor RTV Rijnmond betekende dit een, met ingang van januari 2017, bezuiniging van bijna 1 miljoen euro structureel per jaar; een bedrag dat circa 3x hoger uitpakt dan waar we vanuit gingen in het 'gezamenlijke scenario' van de dertien omroepen.

Die financiële taakstelling betekent

nogal wat voor de herpositionering van ons bedrijf en daarmee ook voor onze medewerkers, die dit jaar ook persoonlijke tegenslagen te verwerken kregen. Zeer verdrietig waren en zijn we nog over het overlijden van twee medewerkers van het eerste uur: Ina van Os en Marja Neijhoft.

Een grote calamiteit was er op 30 maart 2016. Door een brand in de zendtoren van KPN was Radio Rijnmond niet meer in de ether te beluisteren; onze radio-uitzendingen via de RTV Rijnmond app, kabel en internet gingen wel gewoon door. Vrijwel direct na de onderbreking namen op ons verzoek veel lokale radiostations in de regio onze programmering over, zodat we ook via de ether onze calamiteitenfunctie konden borgen.

Een prachtige samenwerking die zo snel van de grond kwam omdat we al jaren goed samenwerken met de verschillende lokale omroepen. Dankzij de enorme inzet van onze technici waren we diezelfde avond via noodzenders ook weer in de ether te beluisteren op onze eigen frequentie.

Gedurende 2016 heeft er een fraudegeval plaatsgevonden. De fraude is geconstateerd door RTV Rijnmond zelf. Wij hebben vervolgens zelf een nader onderzoek uitgevoerd om de omvang van de fraude te bepalen. Vervolgens zijn er maatregelen genomen, waaronder het nemen van afscheid van de betrokken personeelsleden en het doorvoeren van een verdere functiescheiding. Tevens hebben wij de accountant geïnformeerd.

Gelukkig hadden we in 2016 ook veel mooie en succesvolle momenten: in augustus/september haalden we het hoogste marktaandeel op radio sinds jaren. We scoorden boven de 11,5% marktaandeel en lieten andere vergelijkbare landelijke stations ver achter ons.

Het traditionele TV kijken daalde mee in de landelijke trend, maar we groeiden gestaag op internet en sociale media kanalen. Topscores haalden we met onze verslaggeving over de Marathon van Rotterdam, het kampioenschap van Sparta en de huldiging van Feyenoord met op TV meer dan 200.000 kijkers

op een maandagochtend. Mooi is het om te zien dat onze website Rijnmond.nl het ook goed doet en bij een enkel evenement (verslag Manchester United/Feyenoord) zomaar 1,5x het normale aantal bezoekers trekt (1,2 miljoen) met kijkers uit het hele land.

Toekomst

In 2017 staan we opnieuw voor grote veranderingen: de taakstellende bezuiniging dwingt ons tot het maken van andere keuzes in onze programmering. Op het moment dat ik dit schrijf zitten we in de afronding van het advies van onze ondernemingsraad over de voorgenomen reorganisatie, die in de loop van 2017 zijn beslag zal krijgen.

Het accent in de programmering komt daarbij te liggen op Nieuws, Actualiteiten en Sport. Daarbij willen we onze positie als belangrijkste regionale nieuwsvoorziening behouden en verder uitbouwen. We verleggen onze focus voor nieuws en actualiteiten naar onze online-kanalen

Verslag van de bestuurder *Bert Klaver*

(Rijnmond nieuws-app, website en sociale media kanalen). Achtergronden, reportages en duiding bij het nieuws zullen we meer gaan brengen via ons traditionele TV kanaal, waarmee we ook onze dagelijkse TV-programmering vaker willen verversen.

Radio doet het goed en zal Nieuws, Actualiteiten en Sport blijven brengen, ingebed in muziekprogramma's die gericht zijn op onze regionale luisteraars. RTV Rijnmond zal als calamiteitenzender in onze regio, alle kanalen inzetten als zich een calamiteit voordoet. Voor radio is dat wettelijk vastgelegd; wij zullen dat verder uitbouwen naar onze andere kanalen.

In het verleggen van onze focus in de programmering zullen we ook onze interne werkwijze op de redactie gaan aanpassen. Dat doen we ook omdat we ons nog meer willen begeven in de haarvaten van de samenleving. Dat is door burgers het woord te geven over zaken die hen direct raken, door nep-nieuws van echt nieuws te onderscheiden en door onafhankelijke journalistiek te bedrijven. Daartoe zal ook onze samenwerking met

lokale omroepen verder worden geïntensiveerd. Als eerste grote stap daarin doen we dat met de lokale omroep OPEN Rotterdam die al haar intrek heeft genomen in ons pand. Ik ben ervan overtuigd dat we (nu we bij elkaar wonen) elkaar sneller zullen opzoeken en elkaars merken zullen gaan versterken

In het jaar 2017 zal eveneens uitvoering worden gegeven aan de participatiewetgeving. De intentie was in eerste instantie om de uitvoering van deze wetgeving in 2016 in ROOS verband op te gaan pakken. Echter doordat het plan voor een centrale organisatie op het laatste moment niet is doorgegaan, moet RTV Rijnmond dit nu zelfstandig gaan oppakken. Wij hebben echter eind 2016 de voorkeur gegeven om eerst te gaan reorganiseren, en de gedwongen ontslagen die dit tot gevolg heeft zorgvuldig af te wikkelen. Na de reorganisatie wordt dit onderwerp verder opgepakt.

In het kader van de Wet bescherming persoonsgegevens en Wet meldplicht datalekken, heeft internetbeveiliging

en cybercriminaliteit in 2017 onze aandacht. Hiertoe hebben wij reeds contact gehad met een partij die ons mogelijk daarbij kan adviseren, tevens zal er een regionale EDP-audit plaatsvinden op ons reclame boekingsysteem. Landelijk is dit systeem reeds geaudit, en is er een ISAE 3402 type 2 verklaring afgegeven, maar op bepaalde regionale onderdelen zal een verdere audit worden uitgevoerd.

Ik betreur het nog steeds dat de samenwerking tussen de dertien regionale omroepen op het laatste moment niet kon doorgaan en dat ingrepen in de eigen organisatie nu een veel grotere impact hebben op de journalistiek dan eerst was voorzien.

Ik was en ben nog steeds een groot voorstander van samenwerkende omroepen om gezamenlijk kosten te besparen en zal me daartoe zowel bestuurlijk als ook in de politiek hard voor blijven maken. Alleen door samen te werken met andere mediabedrijven zullen we met elkaar in staat zijn om de kwaliteit van de regionale journalistiek verder te vergroten.

RTV Rijnmond wil een bijdrage leveren aan kwalitatieve verbetering van de lokale democratie en het vervullen van de waakhondfunctie in de eigen regio. Dat vergt dat we ons dienstbaar opstellen aan voor wie we ons werk doen: aan de consumenten van onze Online, Radio en TV diensten.

Ik ben ervan overtuigd dat we die klus ook in 2017 met onze zeer betrokken medewerkers, leidinggevendenden, ondernemingsraad, toezichhouders en Programmaraad, weer goed zullen klaren.

Algemene informatie en personele bezetting

RTV Rijnmond is een stichting, die door de rijksoverheid wordt gesubsidieerd op grond van de Mediawet. Daarnaast heeft de omroep eigen inkomsten uit verkoop van reclamezendtijd en genereert RTV Rijnmond inkomsten uit fondsen en overige subsidies, de zogenaamde derde geldstroom, ten gunste van de programmering. De stichting kent één statutair bestuurder op wie wordt toegezien door een Raad van Commissarissen.

Verslag van de bestuurder *Bert Klaver*

Op grond van de al eerder genoemde Mediawet heeft de omroep ook een Programmabeleidsbepalend Orgaan, dat vanuit een onafhankelijke positie het programmabeleid vaststelt, controleert en daarover rapporteert aan het Commissariaat voor de Media.

Voor overige algemene informatie verwijs ik naar pagina 3 van dit verslag, onder de kopjes profiel, visie en missie. Er waren eind 2016 89 mensen in vaste dienst bij RTV Rijnmond (78,9 fte). Er zijn drie medewerkers ingestroomd en negen medewerkers uitgestroomd.

Ontwikkelingen tijdens het boekjaar

Verwezen wordt naar het gestelde onder het kopje verslag van de bestuurder, hierboven.

Financiële gegevens

Het boekjaar 2016 heeft RTV Rijnmond afgesloten met een verlies van € 282.403,-. De inkomsten zijn met € 149.000,- achtergebleven op de begroting, bij een kostenstijging van € 105.000,- t.o.v. de begroting. De financieringsbaten bleven met

€ 27.000,- achter op de verwachte rente-inkomsten.

Inkomsten:

De reclame-inkomsten ontwikkelden zich minder gunstig in 2016, doch echter beter dan in 2015. In de begroting was een omzet opgenomen van € 2.385.250,-, de realiteit is € 252.000,- lager uitgekomen. Ten opzichte van 2015 is de omzet echter gestegen met € 42.000,-.

De bijdragen van derden c.q. sponsorbijdragen zijn in het verslagjaar afgenomen ten opzichte van het begrotingsjaar. Mede doordat het Mediafonds per 1 januari 2017 geen activiteiten meer verricht is het aantal toegekende projecten met € 377.000,- gedaald ten opzichte van de begroting. In vergelijking met het jaar 2015 is dit zelfs een afname in derde geldstromen van € 961.000,- in 2016.

Het Mediafonds kende in 2016 voor een bedrag van € 411.000,- toe aan documentaires, waaronder “Maar ik stop niet” en “Vinyljunkies”. Tevens waren er in het verslagjaar nog externe gelden ontvangen voor projecten zoals

“Bureau Rijnmond”, “Het Geheim van Feijenoord” en “Moois”, een cultureel magazine.

Met het opheffen van het Mediafonds per 1 januari 2017, is RTV Rijnmond genoodzaakt het aantal regionale documentaires aanzienlijk te verlagen. De omroep beschikt, mede als gevolg van de opgelegde bezuiniging vanuit OC&W, over onvoldoende financiële middelen om deze cultuurproducties in stand te houden.

In de begroting van RTV Rijnmond wordt geen rekening gehouden met bartertransacties, aan de opbrengstenkant noch aan de kostenkant, aangezien deze incidenteel zijn en niet te voorspellen. Bartertransacties van soortgelijke aard en omvang zijn tegen elkaar weggestreept.

Lasten:

De bedrijfslasten exclusief het financieel resultaat zijn in het verslagjaar gedaald met € 746.000,- ten opzichte van 2015. De belangrijkste daling wordt veroorzaakt door een daling in de kosten voor bijdragen van derden/

sponsorbijdragen. Zie hiervoor ook de daling in derde geldstromen.

Ten opzichte van de begroting zijn de kosten gestegen met € 105.000,-. Met name de overige personeelskosten en de kosten voor PR en Communicatie zijn substantieel hoger dan begroot. Laatstgenoemde wordt veroorzaakt door barterkosten welke niet begroot worden. Daarentegen zijn de directe productielasten gedaald zowel ten opzichte van de begroting als ten opzichte van vorig jaar.

Eind 2016 heeft RTV Rijnmond naar aanleiding van de op handen zijnde korting per 1 januari 2017, een reorganisatieplan ingeleverd bij de ondernemingsraad. Daarnaast heeft de Algemeen Directeur het personeel op 28 oktober 2016 geïnformeerd over de voorliggende bezuinigingen. Na deze bijeenkomst werd ook een vrijwillige vertrekregeling opengesteld aan het personeel.

Naar aanleiding van het reorganisatieplan en de toegekende vertrekregelingen heeft de omroep de benodigde voorziening c.q.

reserveringen getroffen, waardoor de overige personeelskosten zijn toegenomen met 17,8% ten opzichte van vorig jaar.

De vaste loonkosten zijn met 2% gedaald ten opzichte van 2015. De formatie is gedurende het jaar met 4,8 fte afgenomen. De gemiddelde loonsom per fte echter is gestegen met 2,8% ten opzichte van 2015. De salarissen zijn onder meer toegenomen door toekenning van een aantal periodieken en een algemene prijscompensatie van 1,25% per 1 januari 2016. Dit geheel volgens cao afspraken. De directe productielasten zijn gedaald met bijna 42%. Deze daling is veroorzaakt door een afname in het aantal externe producties. Waar in 2015 nog voor € 978.000,- ingekocht is bij externe producenten is dit in 2016 afgenomen naar € 407.000,-. Een daling van meer dan 50%.

De kosten voor PR en Promotie zijn met 140% (€ 455.000,-) gestegen ten opzichte van de begroting. In 2016 is er voor € 446.000,- aan barterkosten gerealiseerd. In 2015 bedroeg dit € 317.388,-.

Verslag van de bestuurder *Bert Klaver*

Liquiditeit

De liquiditeit van RTV Rijnmond is ten opzichte van 2015 met € 269.000,- toegenomen, mede als gevolg van een toename in de kasstroom uit operationele activiteiten. Het netto werkkapitaal is ten opzichte van 2015 gestegen met € 700.000,-.

In 2016 is de renteloze achtergestelde onderhandse lening, verstrekt door de Provincie Zuid-Holland, volledig afgelost.

RTV Rijnmond Promoteam bij de open dag van Feyenoord

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio (Eigen Vermogen/ Totaal Vermogen) bedraagt eind 2016 55%. RTV Rijnmond is dus prima in staat om aan al haar verplichtingen te voldoen. Behoeft aan aanvullende financiering is dan ook niet aanwezig.

RTV Rijnmond heeft haar liquiditeiten ondergebracht bij de ING, verdeeld over een lopende rekening en een zakelijke spaarrekening die vrij opneembaar is.

Samenwerkingsverbanden

RTV Rijnmond is in 2016 met diverse partijen samenwerkingsverbanden aangegaan, waaronder Stichting ROOS, ORN, en andere regionale omroepen. In de financiële jaarrekening is een uitgebreide toelichting opgenomen over de transacties met deze verbonden partijen.

Begroting 2017

Eind 3e kwartaal werd duidelijk dat de plannen voor een landelijk shared service organisatie met een centraal bestuur niet door zouden gaan.

Dit betekende voor RTV Rijnmond dat de bezuiniging van bijna 10% zelfstandig zou moeten worden gerealiseerd. Onder een hoge tijdsdruk is uiteindelijk een begroting opgesteld, waarbij de gehele organisatie niet werd ontzien. Waarbij de plannen voor een landelijke backoffice met centrale aansturing, de bezuiniging voor een groot deel behaald zou worden in de back office, werd dit in een zelfstandig scenario niet meer realiseerbaar. Naast een noodzakelijke reductie in de personeelsformatie van 5,2 fte is ook het budget voor freelancers naar beneden bijgesteld.

De bezuiniging na indexatie (€ 888.000) wordt als volgt gerealiseerd.

Personeelskosten
- / - 470.000

Freelance kosten
- / - 300.000

Afschrijvingen
- / - 138.000

Overige kosten stijngen
+ / + 20.000

De bekostigingsaanvraag 2017 ingediend bij OC&W:

X € 1.000

Inkomsten: € 12.603

Lasten:

Personeelslasten	€ 6.006
Freelance lasten	€ 1.109
Facilitaire lasten	€ 678
Huisvestingslasten	€ 886
Programma lasten	€ 535
Afschrijvingslasten	€ 953
Overige lasten	€ 2.441

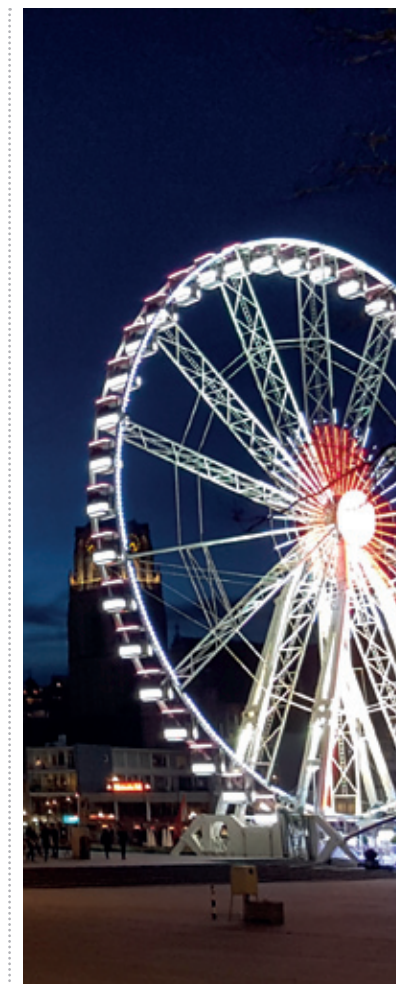
Totaal lasten € 12.608

Totaal operationeel resultaat 5 -/-

Financieringsbaten € 5
Netto resultaat € 0

In de overige lasten is separaat de btw last opgenomen. RTV Rijnmond kan 25% van de verrekenbare btw terugvorderen.

Alle niet verrekenbare btw is opgenomen als Algemene last in de Verlies en Winst rekening.

Verslag van de bestuurder *Bert Klaver*

Voornaamste risico's en onzekerheden

RTV Rijnmond heeft een stevige ambitie voor het versterken van de regionale journalistiek binnen een sterk veranderend medialandschap. Dat brengt risico's en kansen met zich mee. Door risico's bewust af te wegen kunnen ze worden beheerst of zelfs omgebogen in kansen, waarmee richting kan worden gegeven aan de strategie. Daarom zullen we in het komende jaar meer aandacht besteden aan het in kaart brengen van het samenspel van risico's, beheersmaatregelen en kansen. De belangrijkste risico's en de daarmee gepaarde oplossingsrichting kunnen momenteel als volgt worden weergegeven:

1 Onze financiële middelen zijn vanaf 1 januari 2017 verlaagd. Tegelijkertijd staan de commerciële inkomsten uit radio en TV commercials onder druk door een kanteling in het verdienmodel naar digitaal. In het slechtste geval moet rekening worden gehouden met een budget dat over een aantal jaren zo'n 30% lager ligt dan nu het geval is.

a. Ons sturingsinstrumentarium om consumentengedrag voor gebruik van media te analyseren is onvoldoende geschikt om tijdig en doelmatig te kunnen sturen in onze programmering en die te beheersen. We zullen ons analysegereedschap moeten verbeteren om uit data, de benodigde stuurinformatie te halen voor o.a. programmatische aanpassingen.

b. We slagen er onvoldoende in programmatisch te innoveren en daarmee een breed publiek blijvend aan ons te binden. Ons huidige bereik op TV en radio ligt primair onder een langzaam ouder wordende doelgroep van kijkers en luisteraars. We zullen ons bereik in zijn algemeenheid moeten verbreden, onder andere door meer online uit te zenden, naar een doelgroep die (gemiddeld circa 5 jaar) jonger is om goede aansluiting te houden met de demografie in ons verzorgingsgebied.

c. Ons bereik via onze digitale kanalen neemt weliswaar toe, maar het verdienmodel op 'digitaal' is marginaal ten opzichte van dat op traditioneel radio en TV. We zullen onze online strategie moeten wijzigen om blijvend een breed publiek aan te spreken teneinde uit dat bereik substantieel meer inkomsten te halen dan nu het geval is.

2 De digitale kwetsbaarheid neemt toe. Met de verdergaande digitalisering, waarbij onze netwerken met elkaar en met het internet verbonden zijn, neemt de kwetsbaarheid van onze systemen voor kantoor-, proces- en productieautomatisering toe. We zullen onze systemen op die kwetsbaarheid extern laten toetsen en maatregelen nemen om die kwetsbaarheid te minimaliseren.

3 Niet compliant zijn aan wet en regelgeving. Op dit moment voldoet RTV Rijnmond niet aan de wet- en regelgeving voor inhuur Personeel. De wetten 'Werk & Zekerheid' en DBA stellen eisen aan

de zakelijke relaties die RTV Rijnmond met haar freelancers onderhoud. In 2016 zijn daartoe maatregelen getroffen die verder zullen worden uitgevoerd in de eerste helft van 2017. Tevens zijn er spelregels opgesteld voor de inhuur van zelfstandigen, waardoor de financiële en arbeidsrechtelijke risico's beheersbaar zijn gemaakt.

4 Onze liquiditeitsrisico's nemen toe. Door de taakstellende bezuinigingen is RTV Rijnmond gedwongen om intern te reorganiseren. Dat brengt met zich mee dat vroegtijdig afscheid genomen moet worden van medewerkers en dat er vervangingsinvesteringen gedaan moeten worden, die oorspronkelijk niet waren begroot in de meerjarenbegroting. De Overheid heeft hiervoor weliswaar een frictiekostenregeling in het leven geroepen, maar daarop kan slechts een beroep worden gedaan als eerst het 'eigen vermogen' is gebruikt.

Daarmee komen de voor een noodzakelijke bedrijfsvoering aanwezige financiële reserves onder druk te staan.

Financiële instrumenten

RTV Rijnmond maakt geen gebruik van financiële instrumenten.

Verslag van de bestuurder *Bert Klaver*

Antoinette Scheulderman
tijdens de opnames van 'good

Informatie over toepassing gedragscodes

Binnen RTV Rijnmond bestaat een aantal gedragscodes. Deze zijn toegankelijk voor de medewerkers via het intranet en deze worden dan ook toegepast.

De regelingen hebben o.a. betrekking op huis- en gedragsregels, protocol social media, vakantie- en verlofregelingen, verzuimbeleid.

Een totaal overzicht van alle regelingen is terug te vinden op het intranet van RTV Rijnmond.

De toepassing van genoemde regelingen verloopt via de direct leidinggevende van de medewerker. Daarbij bestaat een escalatiemogelijkheid naar de directeur of hoofdredacteur. Indien daar geen oplossing wordt gevonden, bestaat de mogelijkheid om zich te wenden tot de vertrouwenspersoon (in- dan wel extern), de bedrijfsarts of de bedrijfsmaatschappelijk werker.

De Raad van Commissarissen baseert zijn handelen op het principe van 'good

governance' en evalueert zijn handelen om de paar jaar in eigen kring.

Tenslotte bewaakt de onafhankelijke redactie het niveau van reacties van gebruikers van onze internetsite door middel van een steekproefgewijs moderatiesysteem, waarbij onnodig grove dan wel reacties van racistische aard worden verwijderd en in het ergste geval wordt overgegaan tot een zogenaamde IP-ban.

Informatie over maatschappelijke effecten van ondernemen

Te noemen zijn de maatregelen die RTV Rijnmond in 2015 heeft ondernomen op het gebied van energiebesparing, onder andere bij de koeling van de centrale apparatenruimte en in het systeem van de luchtbehandeling.

In 2016 zijn er niet of nauwelijks investeringen gedaan, behalve de vervanging van de regie ruimte.

Waar mogelijk zijn oude materialen hergebruikt of anders afgevoerd via de leverancier.

RTV Rijnmond past gescheiden vuilnisafvoer toe, waarbij o.a. papier, plastic en overig afval wordt gescheiden. RTV Rijnmond past hergebruik van koffieverpakkingen toe in samenwerking met de leverancier.

Informatie over onderzoek en ontwikkeling

RTV Rijnmond maakt gebruik van het kijk- en luisteronderzoek dat in Nederland bij alle publieke en commerciële omroepen wordt toegepast. Daarnaast doet RTV Rijnmond samen met alle andere regionale omroepen twee keer per jaar specifiek bereiksonderzoek via het bureau Motivation.

Ook gebruikt RTV Rijnmond enquêtes via internet om onderwerpen te onderzoeken. De ontwikkeling van medewerkers krijgt vorm via de functionerings- en beoordelingsgesprekken die twee keer per jaar plaats vinden.

Daarnaast bestaat de mogelijkheid tot het deelnemen aan een persoonlijk ontwikkelingsplan, waarbij gebruik

wordt gemaakt van externe partijen. Dit in relatie met het eveneens bestaande opleidingsbeleid van de omroep. Voor technische ontwikkelingen kende de omroep in 2016 een (bescheiden) research and development budget van € 45.000,-. Hierover werd besloten in het Kernteam Investerings, bestaande uit directeur (vz.), hoofdredacteur, manager redactionele bedrijfsvoering, controller, hoofd techniek en innovatiecoördinator.

Interne beheersing

In 2013 heeft RTV Rijnmond een convenant afgesloten met de belastingdienst inzake horizontaal toezicht. Hiervoor voert Rijnmond jaarlijks een steekproef uit over de financiële mutaties gedurende het boekjaar. In 2016 is deze steekproef uitgevoerd door M3 Accountancy. Uit deze steekproef zijn geen noemenswaardige bijzonderheden gekomen en het rapport is gedeeld met de belastingdienst.

RTV Rijnmond had de verzekeringen in 2016 ondergebracht bij Schouten Zekerheid. Er hebben zich geen

Verslag van de bestuurder *Bert Klaver*

incidenten voorgedaan waarbij een claim is ingediend bij de verzekeraar.

Eind 2016 is RTV Rijnmond, op basis van de uitkomst van een pitch, geswitched naar een andere tussenpersoon Van Breda Risks & Benefits B.V.

Automatisering

RTV Rijnmond werkt met diverse systemen. Inzake de financiële verantwoording wordt er gewerkt met Exact Globe, een boekhoudpakket, alleen toegankelijk voor de financiële administratie.

Voor de planning wordt er gewerkt met het systeem Prompt (softwaresysteem ter ondersteuning van het planningsproces). Er is geen interface met het financieel pakket. Maandelijks worden de openstaande verplichtingen vanuit het planningssysteem door de afdeling Finance ingevoerd in Exact.

De rechten in Prompt zijn gelimiteerd, slechts een tweetal planning

medewerkers hebben lees- en schrijfrechten, het merendeel van het personeel heeft alleen maar leesrechten. Voor zowel het financiële als het planningssysteem zijn SLA's afgesproken met de leverancier.

De reclameomzet wordt gefactureerd vanuit MediaPro, een landelijk systeem van ORN Sales. In 2016 heeft ORN Sales een vervolg EDP-audit laten uitvoeren op het systeem en een ISAE3402 type 2 verklaring verkregen.

RTV Rijnmond is momenteel bezig met Mazars voor een EDP-audit op de eigen systemen. De omzet wordt ingelezen in Exact Globe.

Informatievoorziening

De afdeling communicatie verzorgt de communicatie naar zowel interne als naar externe stakeholders.

Zo is er een nieuwsbrief voor "fans" van RTV Rijnmond en intern wordt wekelijks de nieuwsbrief via de mail verspreid naar alle medewerkers en freelancers. Naslagwerk is terug te vinden

via intranet van RTV Rijnmond. Daarnaast hebben er in 2016 twee personeelsbijeenkomsten plaatsgevonden, waarbij het personeel onder andere werd geïnformeerd over de ontwikkelingen bij RTV Rijnmond.

De hoofdredactie heeft vier plenaire redactievergaderingen gehouden.

*Bert Klaver,
Bestuurder*

Raad van Commissarissen

Raad van Commissarissen RTV Rijnmond

Opnieuw is er veel te rapporteren over de gebeurtenissen van het afgelopen jaar.

Vorig jaar kon ik berichten dat we op de goede weg waren, weliswaar met vertraging, om een totale fusie te organiseren in regionaal omroepend.

Partijen leken het met elkaar eens, in respectieve werkgroepen werd hard en constructief gewerkt aan een ideaal toekomstmodel. En toch ging het mis!

Acht van de dertien betrokken regionale omroepen stapten ergens midden in het jaar uit de discussie en wensten niet verder mee te werken aan de geplande fusie. Natuurlijk is geprobeerd het overleg opnieuw op gang te brengen maar tot op heden is dat niet gelukt.

RTV Rijnmond blijft zich inzetten voor een hechtere samenwerking van de regionale omroepen. Het is in ieder geval de intentie om uit dit soort samenwerking synergievoordelen te halen, die de uitwerking van de verdere bezuinigingen kunnen afzwakken.

De bezuinigingsdoelstelling van 17 mio, die in het regionale omroepplan was opgesloten moet nu naar evenredigheid worden opgebracht door de individuele omroepen.

Voor RTV Rijnmond betekent dit in 2017 een budgetkorting van ruim 1 miljoen. Helder is voor ons als Raad van Commissarissen, dat deze voortdurende budgetkortingen moeten stoppen, anders is een goed werkende regionale omroep in Rijnmond onmogelijk en komt dus ook de

functie van RTV Rijnmond als rampenzender in acuut gevaar.

Onze politieke bestuurders op verschillende niveau's zullen zich dat moeten realiseren en daar de verantwoording voor moeten willen nemen.

Voor onze medewerkers zijn deze voortdurende reorganisaties een zware belasting zowel in hun professionele leven als in de thuisomgeving.

Wij zijn als RvC met de directie opnieuw vele malen bij elkaar geweest, zowel in de zes formele vergaderingen als in bijeenkomsten met de Programmaraad en ondernemingsraad.

Ook individueel hebben leden van onze raad op hun respectieve expertise velden assistentie verleend aan directie en staf waar dat nodig was.

In de overlegstructuur was er ook plaats voor gesprekken met onze accountant, die zoals gebruikelijk ook één van onze formele vergaderingen bijwoonde. Cijfermatig was het opnieuw een moeizaam jaar.

De subsidie bleef weliswaar in 2016 ongemoeid maar de reclame-inkomsten staan bij voortduring onder druk. Dat heeft alles te maken met het transformatieproces van een traditioneel radio en televisiebedrijf naar een multimedia bedrijf.

Afgedwongen door de consument. Herhaalde onderzoeken tonen aan dat wij Nederlanders steeds minder televisiekijken, ook minder radio luisteren en daarentegen steeds meer bezig zijn met de schermen van onze smartphones, tablets en andere individuele devices.

In dat model zijn er andere manieren nodig om reclame-inkomsten op peil te houden. Tot nu toe zijn wij daar slechts matig in geslaagd, ondanks het feit dat onze multimedia aanpak goed van de grond komt. Op internet weet de consument ons prima te vinden, maar we hebben nog geen goed bijpassend businessmodel gevonden.

De daarbij behorende bijna permanente vernieuwing van de manier van werken in medialand en dus van RTV Rijnmond vraagt veel van onze

medewerkers, en zorgt voor een zeer dynamisch spannend werkklimaat, waarin aanpassen en veranderen randvoorwaarden zijn geworden. Het niet doorgaan van de geplande fusie betekende ook een probleem voor de continuïteit in de leiding, immers wij hadden Bert Klaver voor een jaar aangetrokken als statutair directeur.

Het doet ons genoeg hier te kunnen melden dat wij het tijdelijke contract van de heer Klaver met instemming van de ondernemingsraad en de Programmaraad hebben kunnen omzetten in een definitieve arbeidsovereenkomst.

Rest mij onze medewerkers te bedanken voor hun niet aflatende ijver om ons prachtige bedrijf ook in een bijna vijandige omgeving goed te laten functioneren.

Wij bedienen nog steeds een grote groep tevreden luisteraars en kijkers.

Namens de Raad van Commissarissen

Con Schoenmakers

Programmaraad

Algemeen

De Programmaraad is een Programmabeleidsbepalend Orgaan (PbO) zoals omschreven in de Mediawet. De Raad heeft tot taak het programmabeleid van de omroep vast te stellen. Een Programmaraad vervult een belangrijke taak in het samenspel tussen omroep, provincie en – indirect- het Commissariaat voor de Media.

De leden vertegenwoordigen de luisteraars in het zendergebied. De samenstelling van de raad weerspiegelt daarom zoveel mogelijk die van de inwoners van de Rijnmondregio. Ze zijn, inclusief de voorzitter, onafhankelijk en opereren op persoonlijke titel. De Programmaraad komt minimaal vier keer per jaar bijeen.

Beleid

Beleid heeft de Programmaraad in 2016 aanzienlijk meer tijd gekost dan de inhoudelijke evaluaties en adviezen.

De Raad kwam zeven keer bijeen, waarvan vier in besloten bijeenkomsten om de eigen rol en positie in het veranderende bestel te bespreken. Dat had alles te maken met de ophanden

zijnde landelijke fusie waarin RTV Rijnmond deel zou uitmaken van een nieuw op te richten Regionale Publieke Omroep (RPO).

In het wetsvoorstel van staatssecretaris Dekker daaromtrent werd ook een voorschot genomen op een bredere rol van de Programmaraad. Als BMA (Beleidscommissie Media Aanbod) wordt er niet alleen gekeken naar programma's, maar het aanbod op alle media typen wordt daarbij betrokken. Daarnaast zal de BMA zich ook meer richten op doelgroepen in hun verzorgingsgebieden (met hun demografie) dan vanuit de huidige 'stromingen'.

Over de verhouding TV/radio/internet zou de Programmaraad een standpunt moeten bepalen. Hoe dan ook zouden de eisen voor de vertegenwoordigers zwaarder worden en er zou er meer bestuurlijke ervaring worden geëist. Een dwingende aanleiding voor de Programmaraad om daarover standpunten te bepalen, wat tegelijkertijd een stevige evaluatie

van de huidige verhoudingen tussen Raad, directie, redactie en RvC opleverde.

Eind 2016 werd duidelijk dat het voorstel voor landelijke herverdeling

RTV Rijnmond
Dat je het weet!

door een deel van de regionale omroepen werd afgekeurd. Dit ondanks uitputtende voorbereidingen in de (minstens) twee jaar daaraan voorafgaand. Ook de Programmaraad was daarmee weer min of meer terug bij af, zij het dat de interne evaluatie tot aanscherping van de eigen taakopvatting heeft geleid. Het betekent ook dat er vanaf 2017 drastisch bezuinigd zal worden. De staatssecretaris verbond goedkeuring van zijn voorstellen aan het intrekken van een forse bezuiniging. Die wordt nu alsnog opgelegd.

De Programmaraad steunt het streven van de redactie/directie tot verregaande samenwerking met lokale omroepen.

Inhoudelijk

De Programmaraad kwam in 2016 drie-maal bijeen rond inhoudelijke zaken. Vaste agendapunten: een update door de hoofdredacteur, het imago van de zender en de beoordeling en toetsing van het programmabeleid.

Programmaraad

Inhoudelijk heeft de Programmaraad van harte ingestemd met het experiment rond de nieuwe '7 minuten' TV-programmablokken. Dat leidt tot meer analyse, verdieping en achtergrond over wekelijkse thema's. De Programmaraad zal deze blijven aandragen. TV krijgt steeds meer concurrentie van landelijke zenders en vooral internet. De aanstelling van een nieuwe social media redacteur bleek een goede, maar ook noodzakelijke zet.

De **meivergadering** stond grotendeels in het teken van de interne relaties tussen Programmaraad, redactie, directie en RvC. Raad en hoofdredacteur wisselden diepgaand van gedachten over de keuzes op het gebied van inhoud en missie waartoe de bezuinigingen dwingen. De Raad wil deze goede gesprekken met de hoofdredactie blijven voeren. De hoofdredacteur begroette deze wens met enthousiasme. Inhoudelijk werd vastgesteld dat de Raad akkoord ging met het lopende proces en dat er naar haar oordeel gewerkt werd conform het eerder vastgestelde programmabeleid.

Tijdens de **julivergadering** kwam de vorming van streekomroepen ter sprake. De hoofdredactie ziet dit als een versterking. RTV Rijnmond heeft immers partners nodig in de haarvaten van de regio. In het Waterweggebied lijkt dit goed te lukken. De Raad ondersteunt het streven om waar dat kan met lokale omroepen samen te werken, al dan niet in streekverband.

Voorafgaand aan de vergaderingen ontvangt de Programmaraad van de hoofdredacteur een samenvatting van de afgelopen twee maanden. De Raad stelt deze informatievoorziening op prijs.

- Wegens krimpende middelen moet er bezuinigd worden en keuzes worden gemaakt.
- In het productieproces worden veranderingen aangebracht. Meer video's verversen over de hele dag; wisselblok in carrousel. Beelden moeten aangepast worden van lokale omroepen dus is uitbreiding op de internet-redactie nodig.

Er zullen investeringen nodig zijn in hard- en software.

De Raad constateert met instemming dat directie en redactie de bezuinigingen aangrijpen om nog inventiever om te gaan

met personeelssamenstelling, de aanscherping van inhoudelijke keuzes, de samenwerking met externe partners en financiers en de inzet van sociale media. Na een uitgebreide evaluatie van een aantal programma's met de door de Raad gehanteerde

criteria werden de leden verzocht om na te denken of zij andere criteria willen gebruiken dan die van Omroep West, die nu als leidraad golden.

Formele toetsing: akkoord van alle Programmaraad-leden.

Programmaraad

In de **novemberbijeenkomst** wordt duidelijk dat de landelijke fusieplannen drastisch veranderd zijn.

Dat leidt zeker tot bezuinigingen.

De directie licht de ontwikkelingen toe:

- In overleg met de hoofdredacteur zijn als speerpunten gedefinieerd: nieuws, sport, actualiteiten, achter-gronden en duiding.
- Samenwerking met andere mediapartijen. Dicht bij huis is dat de lokale omroep OPEN. Plan is dat zij per 01-01-2017 intrekken bij RTV Rijnmond. Samenwerking met het Algemeen Dagblad:

het initiatief bij de krant.

- Programmering voor 2017. De verstrooiende programmering wordt geminimaliseerd.

Op de focusgebieden meer en snellere updates van publicaties.

De Programmaraad ontving een overzicht van programma's die gaan vervallen. Tijdens de vergadering is er ook met een aantal gedelegeerden van de RvC gesproken over het veranderde landschap waarin de omroep zich bevindt.

De Programmaraad en RvC besluiten om 1 à 2 maal per jaar met elkaar

van gedachten te wisselen over nieuwe ontwikkelingen in de media en journalistiek. Daarbij worden de taken en bevoegdheden van beide organen zoals in statuten, mediawet en redactiestatuut is vastgelegd, gerespecteerd.

Overige bijeenkomsten

Enkele Programmaraad-leden woonden de plenaire vergadering op 7 november bij waar o.a. gediscussieerd werd over het redactie-werkproces.

De directie geeft aan dat het werkproces gaat verschuiven naar 100% Camjo.

RTV Rijnmond gaat zich richten op vernieuwing; dit is nodig om te kunnen blijven bestaan.

Er zijn plannen voor:

- Een online videoplatform
  - Verslaggevers die meer aan storytelling doen i.p.v. één item aanleveren
  - Snellere updates
  - Automatisch vullen van de carousel
- Belangrijkste aandachtspunt: vooral de mindset (cultuur) moet veranderen.

De Programmaraad benadrukt dat zij in het licht van alle ophanden zijnde

veranderingen goed en tijdig geïnformeerd wil worden over onderwerpen die voor haar taakuitvoering van belang zijn.

Samenstelling Programmaraad

In de loop van het jaar heeft een aantal leden de Raad verlaten vanwege het bereiken van de maximale zittingsduur en/of verhuizing uit de regio.

De Raad kent eind 2016 zes vacatures. Er is een wervingsactie gestart. Een sollicitatiecommissie zal potentiële leden uitnodigen en selecteren.

Redactie

In 2016 is veel aandacht besteed aan nieuwe werkwijzen op de redactie en aan herbezinning over de hoeveelheid inspanningen die de verschillende platforms (radio, TV en internet) verdienen.

Daarvoor zijn twee redenen van belang. In de loop van het jaar werd duidelijk dat de redactie een groter deel van de bezuinigingen zou moeten opbrengen dan waarvan eerder sprake was. Daarnaast is het veranderend mediagebruik door ons publiek aanleiding om onze inspanningen te verleggen.

Radio kent een goed marktaandeel, televisie loopt hard terug en internet biedt groeikansen. Omdat televisie een dure productiewijze kent is er in 2016, mede op basis van aanbevelingen vanuit de redactie, veel tijd besteed aan het opnieuw formuleren van wat we op TV aanbieden.

Er zijn mogelijkheden verkend om de productiekosten te verlagen. Dat heeft geleid tot een bezuinigingsplan dat door de directeur in 2016 ter advies is voorgelegd aan de ondernemingsraad.

Een en ander behelst meer technische zelfredzaamheid van de journalisten bij RTV Rijnmond, plus de keuze om televisie overwegend te gaan inzetten voor analyse, verdieping en achtergrond.

Als primaire nieuwsbron wordt dit platform minder belangrijk. Naast de bezuiniging is er dus ook een kwalitatieve verandering, waarbij er ruimte is geschapen voor meer inzet van mensen voor sneller en completer internet, als overwegend eerste nieuwsdrager. De puzzel werd gecompliceerd door onduidelijkheid over de uitvoering van de wet DBA en de wet “werk en zekerheid”.

De redactie kent vele soorten dienstverbanden, de nog steeds niet geheel duidelijke regelgeving daaromtrent bemoeilijkt de roostering van kwalitatief evenwichtige teams.

RTV Rijnmond was in 2016 in veel dossiers leidend. De problemen met de waterhuishouding bij de aanleg van de A4, de chirurgen van het Maasstad Ziekenhuis die patiënten doorverwezen naar hun eigen privékliniek,

het gifschandaal van DuPont/Chemours en natuurlijk de verdenking van fraude tot in het gemeentehuis van Rotterdam met poppodium Waterfront.

De samenwerking met de NOS bestendigde in het afgelopen jaar. Dat is zichtbaar aan het aantal bijdragen van de redactie dat werd opgenomen door het NOS-Journaal. Daarbij helpt dat onze berichtgeving betrouwbaar is.

Wat je leest, hoort en ziet bij RTV Rijnmond, dat klopt gewoon. Het is een belangrijke prestatie in een tijd waarin nepnieuws en populistische stellingen veel mensen op het verkeerde been zetten.

Gesprekken met de Rotterdamse lokale omroep hebben ertoe geleid dat de redactie van OPEN in ons pand is ondergebracht. Zowel met OPEN Rotterdam als andere lokale omroepen in onze regio wordt weer meer samenwerking gezocht.

Eerder begon RTV Rijnmond een samenwerkingsverband met de lokale omroep van Dordrecht, gesprekken met omroepen in het Waterweggebied

hebben in 2016 voldoende zekerheid opgeleverd om nu te kunnen stellen dat een vergelijkbare constructie daar snel gerealiseerd zal zijn.

7 Minuten

Het (bijna) dagelijks tv-achtergrondprogramma van TV Rijnmond, 7 Minuten, werd vanaf het begin van 2016 uitgebreid van drie naar vier dagen per week. Bovendien volgde elk weekend een compilatie van de vier

afleveringen achter elkaar, waardoor een onderhoudend, informatief en niet-zelden ook actueel verdiepend programma ontstond. De kijkcijfers liepen geleidelijk omhoog over het gehele seizoen, waarbij de compilaties erg goed werden bekeken. Door het benoemen van thema's en die verder uit te diepen krijgt Rijnmond meer smoel. De omroep geeft aan wat hij belangrijke ontwikkelingen vindt. Dat bevordert te midden van de aanzwellende stroom informatie een heldere beeldvorming door de mensen in de regio.

Redactie

Wesley en Rocco Ladage. Uit de docu Hogerop in de patat

7 Minuten liet een bonte mix zien van onderwerpen. Van de opvang van vluchtelingen in Krimpen aan den IJssel (een jaar na de 'tsunami'), de aanstaande ontwikkeling van het Zuidplein in Rotterdam, de zegetocht van Feyenoord op weg naar de KNVB-beker tot de natuur en rust die moet verdwijnen voor de Blankenburgverbinding.

Zeer actueel, en bovendien roerend, was de 7 Minuten over de spanningen in de Turkse gemeenschap in de regio Rijnmond naar aanleiding van de mislukte staatsgreep in Turkije, zomer 2016, en de nasleep daarvan. Vier Turken van diverse pluimage uit Rotterdam, Schiedam en Gorinchem lieten op basis van hun eigen dagelijkse ervaringen zien welke wonden de ontwikkelingen in hun moederland hebben geslagen in hun eigen buurt, gemeenschap en familie in onze regio. RTV Rijnmond heeft die serie ingezonden voor de NL-Awards.

Treurig was, achteraf gezien, de 7 Minuten serie in januari 2016 waarin vier bekende regiogenoten vertelden, en lieten zien, waarom dit jaar heel bijzonder voor hen zou worden.

Een van de geportretteerden was Eric Arnold, die voor de vijfde keer zou gaan proberen de Mount Everest te bedwingen. Dit jaar haalde hij de top. Eindelijk. Maar tijdens de afdaling kwam hij om het leven. In de 7 Minuten zei hij in januari al dat het gevaarlijkste stuk van de beklimming de weg terug is, want daar gebeurt twee derde van de ongelukken. Helaas kreeg hij gelijk.

Sport

Sport is belangrijk in de regio en dus voor RTV Rijnmond. Het live radioverslag van Feyenoord zorgt op 93.4FM, maar inmiddels ook via de site en app, voor zescijferige aantallen qua luisteraars.

De bekerwinst van de Rotterdamse club en de huldiging een dag later op de Coolsingel werd door de sport- en nieuwsredactie met groot materieel verslagen op radio én tv. We presenteerden de recente Europa Cup-wedstrijden tegen onder meer Manchester United en Fenerbahçe uitgebreid aan onze luisteraars en kijkers. Het vertrek van de populaire Feyenoord-watcher Jan Dirk Stouten

deed aan de luistercijfers niets af. Zijn vervanger Sinclair Bischoff heeft de handschoenen op uitstekende wijze opgepakt en vormt een aansprekend koppel met Dennis van Eersel.

Het kampioenschap en de promotie naar de eredivisie van Sparta was via RTV Rijnmond op de voet te volgen. De jarenlange strijd in de eerste divisie kende een geweldige apotheose door winst op Jong Ajax. Het kampioenschap was na jaren ploeteren eindelijk een feit. Heel Sparta vierde feest en RTV Rijnmond vierde vrolijk mee.

Naast het vele voetbal (professioneel en amateur) dat via RTV Rijnmond te volgen is, sluiten we onze ogen niet voor andere sporten. Het publiek waardeert dat, zo blijkt uit de kijkcijfers van Sportclub Rijnmond, dat iedere maandag wordt uitgezonden. Een prima samenwerking met Rotterdam Topsport en Rotterdam Ahoy, maar ook met evenementen als het CHIO Rotterdam en de Marathon zorgt ervoor dat we naast de dagelijkse verslaggeving ook tijdens de vele sportevenementen in de regio flink kunnen uitpakken.

Redactie

Externe Projecten

Ook in 2016 is zo'n 30% van de redactionele zendtijd op televisie tot stand gekomen via de afdeling Externe Projecten. Het betreft zoals gebruikelijk een groot aantal series, achtergrondprogramma's, verslagen van evenementen en documentaires.

Het opvallendste was de achtdelige, door de gemeente Rotterdam gefinancierde, reeks 'HOOG'.

Het werd ambitieus de hoogste talkshow ter wereld genoemd en is gemaakt in het kader van het 20-jarig bestaan van de Erasmusbrug.

Zowel facilitair als journalistiek was het een meer dan avontuurlijk karwei.

De top van de brug is lastig bereikbaar met falende liften en nauwe kruipruimten. Camera's konden onmogelijk naar 140 meter hoogte worden getransporteerd. Er is gekozen de opnamen te verrichten met 20 mini-camera's. De beperkte ruimte

liet evenmin toe een presentator in te zetten. Twee gasten moesten per aflevering elkaar bevragen.

Door het volstrekt unieke uitzicht vanaf een normaliter onbereikbare en afgesloten plek ontstonden interessante gesprekken, waarbij moet worden aangetekend dat van de uitgenodigde gasten een flink deel afviel wegens hoogtevrees.

'HOOG' tekent de kracht van regionale omroepen: bedenk iets ongewoons en voer het uit.

Waar landelijke omroepen dergelijke initiatieven laten verzanden in de vergadercultuur is het bij RTV Rijnmond simpelweg uitgevoerd. Een YouTube filmpje vanaf die hoogte met Martin van Waardenberg en Fidan Ekiz ging viral en haalde binnen de kortste keren een miljoen views.

In 2016 is in Rotterdam 75 jaar wederopbouw herdacht. In dat kader is een dertiendelige televisie reeks uitgezonden.

Roets in Rotterdam portretteerde vooral jonge Rotterdammers, die hun verhalen en dromen deelden met de kijkers. In de serie Stem van De Doelen werd op eigenzinnige wijze het 50-jarig jubileum van de Rotterdamse congres- en theaterzaal gevierd.

Een aantal series is voortgezet. Het opsporingsprogramma Bureau Rijnmond (40 afleveringen in 2016) wordt in nauwe samenwerking met politie en justitie samengesteld.

Martin van Waardenberg en Fidan Ekiz tijdens de opnames van Hoog

Redactie

Het heeft tot een flink aantal arrestaties en uiteindelijk veroordelingen geleid.

Het cultureel magazine beleefde haar 20e seizoen.

In 2016 is een aantal door vooral het Mediafonds gesubsidieerde documentaires uitgezonden:

- 'Hogerop in de Patat' over de frituurfamilie van Bram Ladage;
- 'De Vrije Markt' over de weerstand van traditionele marktkraamhouders tegen de komst van de Markthal;
- 'Hollandse Meesters', een reeks over contemporaine kunstenaars;
- 'De Pedaalridder' over het leven van de betreurde wielrenner Willem Koopman, het talent dat onderuit ging door drank en vooral drugs;
- 'Te Gek Moment', over het bizarre leven van dichter Frans Vogel.

Het Mediafonds is eind 2016 opgeheven. Er is nog een aantal toekenningen geweest voor RTV Rijnmond. De productie van die documentaires is nog in volle gang. We verwachten dat de laatste

documentaire begin 2018 zal zijn afgerond. Het betreft hier immers veelal langdurige maakprocessen.

Een aantal documentaires is tot stand gekomen door financiering via andere fondsen. Daar zal de afdeling Externe Projecten zich in toenemende mate op moeten richten. Goed voorbeeld is een 50-minuten durend programma over de Razzia van Rotterdam.

Co-producent hierbij was omroep Max. Een film over jonge muzikale multitalenten Club Gewalt is met weer andere externe fondsen tot stand gekomen.

De al eerder ingezette werkwijze waarbij overeenkomsten gesloten worden met externe partijen over het aanleveren van series waarbij geen directe geldstromen zijn gemoeid werpt in toenemende mate zijn vruchten af.

Een voorbeeld is hierbij de serie Het Geheim van Feijenoord, een reeks over de wijk in Rotterdam-Zuid. Bij voortdurend wordt door externe projecten toegezien op de geldende wet- en regelgeving en de

eindredactionele verantwoordelijkheid van de zender.

Deze samenwerkingsvorm groeit door. Het gaat dan niet over omzet in harde euro's, maar wel in concrete uitzendminuten.

De afdeling Externe Projecten is blijvend op zoek naar andere financieringsbronnen en heeft de stellige overtuiging dat in ieder geval het aantal opgeleverde uitzendminuten ook in het komende jaar niet onder druk zal komen te staan.

Internet

In het verslagjaar zette de groei van onze mobiele platforms door, zowel relatief als absoluut. In 2016 werd 74 procent van onze internetpagina's uitgeserveerd via onze app (in 2015 was dit bijna 72 procent).

In absolute aantallen gaat het om 136 miljoen schermweergaven (2016), tegen 125 miljoen een jaar eerder. We weten via de app meer mensen aan ons te binden: het aantal actieve gebruikers in 2016 steeg in een jaar tijd met 12.000 tot 287.000.

De groei in mobiel compenseert de terugloop van de desktopsite Rijnmond.nl.

Het aantal uitgeserveerde pagina's bedroeg in 2016 in totaal bijna 47 miljoen. Een jaar eerder waren dat er nog 49 miljoen.

Facebook is in termen van bereik en verwijzend verkeer naar Rijnmond.nl het belangrijkste social medium. Het aantal page-likes steeg in 2016 van ruim 33.000 naar 55.000. Het dagbereik van onze posts varieerde gemiddeld

van 50.000 tot 140.000, en er zaten forse uitschieters bij. Denk bijvoorbeeld aan de posts rondom de bekerwinst van Feyenoord. Niet onverwacht: posts over dieren en bijzondere Rijnmonders scoorden het best.

Dergelijke berichten kenden bereiken van vele honderdduizenden mensen. Met onze aanwezigheid op Facebook proberen we minstens twee doelstellingen te realiseren: het bereiken van nieuwe en andere groepen onder het publiek die we minder goed bereiken met onze andere kanalen

Redactie

Henk Hofstede van de
Nederlandse popgroep Nits

(grosso modo mannen en vrouwen tussen 25 en 55 jaar), en het genereren van verkeer naar onze eigen site. Daar kunnen we immers ons bereik veel beter kapitaliseren dan op Facebook. In 2016 was Facebook verantwoordelijk voor 20 procent van het verkeer naar Rijnmond.nl. Dat was een jaar eerder nog 16 procent. We proberen het jonge publiek ook te bereiken met Instagram. Op dit platform hebben we inmiddels 12.800 volgers, terwijl wij zelf bijna 500 accounts volgen. Een gemiddeld bericht (lees: foto) heeft een bereik van bijna 6.800. Maar: Instagram biedt geen statistieken aan over langere periodes dan een week. De ontwikkeling van een jaar in kaart brengen, is daardoor een tijdrovende, want handmatige, bezigheid. Instagram levert inherent aan zijn aard geen terugverwijzend verkeer op naar Rijnmond.nl.

De formatie van de internetredactie is in 2016 gelijk gebleven in vergelijking met een jaar eerder. Een freelancer van het eerste uur vertrok en is freelance vervangen. Ook een redacteur met een dienstverband van 18 uur op de internetredactie heeft het

bedrijf verlaten. De uren die daarop beschikbaar kwamen zijn freelance ingevuld.

Door reductie van het aantal leidinggevend is al in 2016 geld vrijgemaakt voor een versterking van het aantal internetmedewerkers met twee fte. Zij zullen zich vooral gaan bezighouden met het onderhouden van contacten met lokale stations en het ondersteunen van nieuwe werkwijzen voor het garen van nieuwswaardige beelden uit de regio. De redactie heeft in totaal ongeveer zes maanden kunnen beschikken over een fotografie-stagiair van het Grafisch Lyceum.

Dat leverde niet alleen foto's op van actuele gebeurtenissen, maar bracht ons ook een flinke collectie stockfoto's.

Radio

Eerder in dit verslag werd gewezen op de productiewijzigingen die nodig zijn bij slinkende middelen, gecombineerd met veranderend gedrag van de media consument. Daarbij werd vooral gefocust op televisie en internet. Dat wil geenszins zeggen dat radio een stilstaande vijver is. De radiomarkt

kent hevige concurrentie en is lastig te bespelen. Een publiek regionaal station als RTV Rijnmond dient te voldoen aan normering ten aanzien van het deel informatie, cultuur en educatie in de programmering, afgezet tegen verstrooiing. Commerciële stations kunnen daar makkelijker mee omspringen. Dat gevoegd bij de ontwikkeling waarbij het publiek zich meer en meer richt op internet als primaire nieuwsbron zet bij veel nieuwsgerichte omroepen het bereik sterk onder druk. RTV Rijnmond heeft in termen van marktaandeel goed stand weten te houden, als grootste publieke radiostation in de regio.

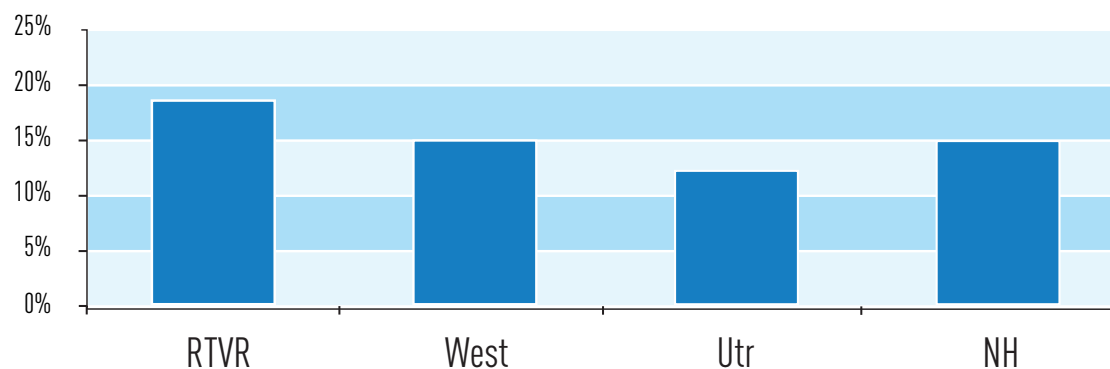
Het is van belang dat dit aandeel in de media mix in stand blijft, een omroep floreert alleen als de verschillende platforms waarop hij zich manifesteert op een nuttige manier naar elkaar doorverwijzen. Daar is vorig jaar goed mee omgegaan. Door de meer generieke productie op de redactie, waarbij items op verschillende manieren werden uitgewerkt, maar in de basis gericht op alle drie de platforms werden voortgeproduceerd, is het makkelijker geworden om die kruisbestuiving te intensiveren. Radio Rijnmond kent op

gezette tijden nog steeds een eigenwijze programmering. Een achtergrondprogramma als Rijnmond Staat Stil, en het meer verdiepende laatste uur van de middag nieuwsshow Rijnmond Nu zijn voorbeelden van goed beluisterde diepgravende radio, die bij veel andere regionale stations aan het uitsterven zijn. Ook in 2016 is vastgehouden aan de lijn die bepaalt dat op radio bij Rijnmond de verslaggever erbij is als er in regionaal opzicht groot nieuws is. Uren non-stop muziek kent het station overdag nog niet. In de loop van 2017 is vanwege bezuinigingsnoodzaak besloten om te stoppen met het sportprogramma op zaterdagmiddag op radio. Dat betekent minder aandacht voor voetbal in de lagere regionen en andere sporten. Ook moest worden besloten om Live uit Lloyd af te bouwen. Dit programma verschaft vijf keer per week een live- podium aan regionale muzikanten, maar ook op gezette tijden aan artiesten van buiten de regio. De zoektocht naar externe partners die willen meebetalen aan voortzetting van die programma's heeft wel een paar perspectieven opgeleverd, maar nog geen concreet geld.

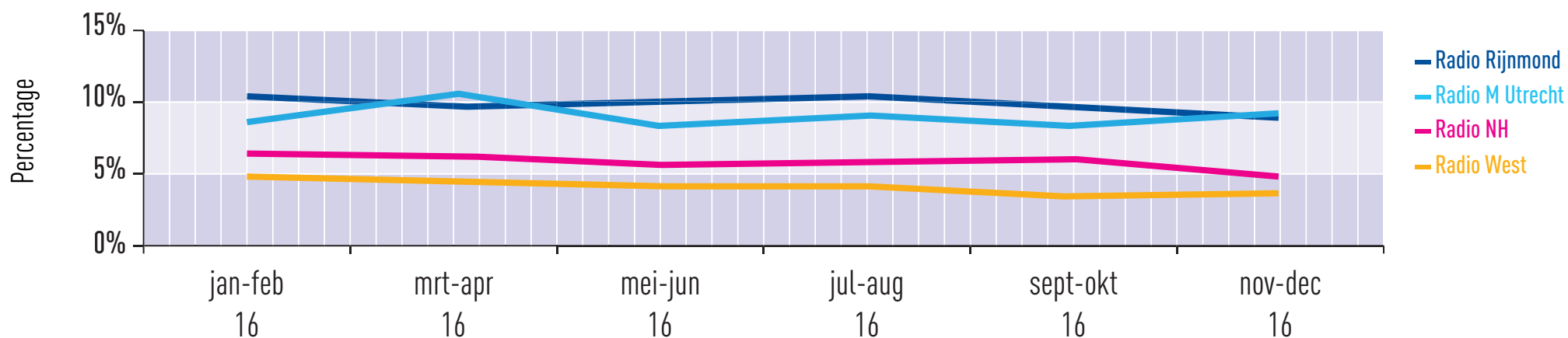
Cijfers Randstad

jaarontwikkeling RTV Rijnmond 2016

Gemiddeld weekbereik TV Randstad 2016

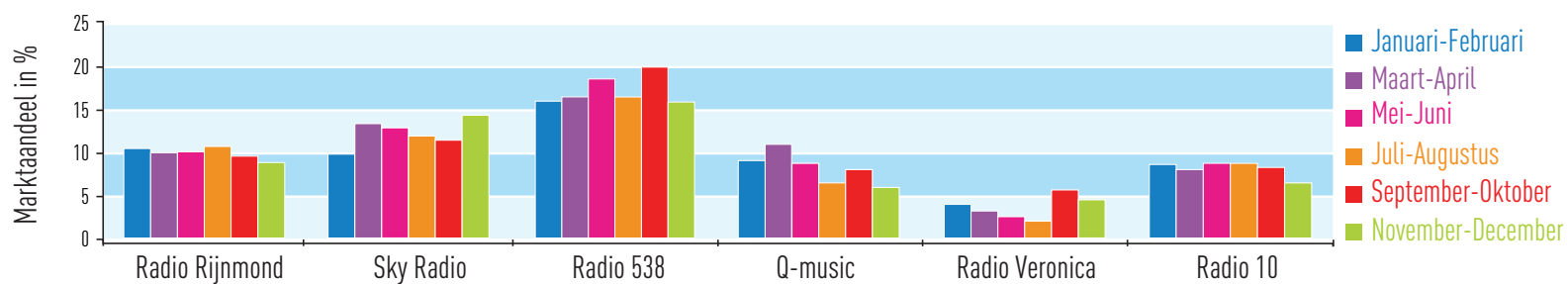
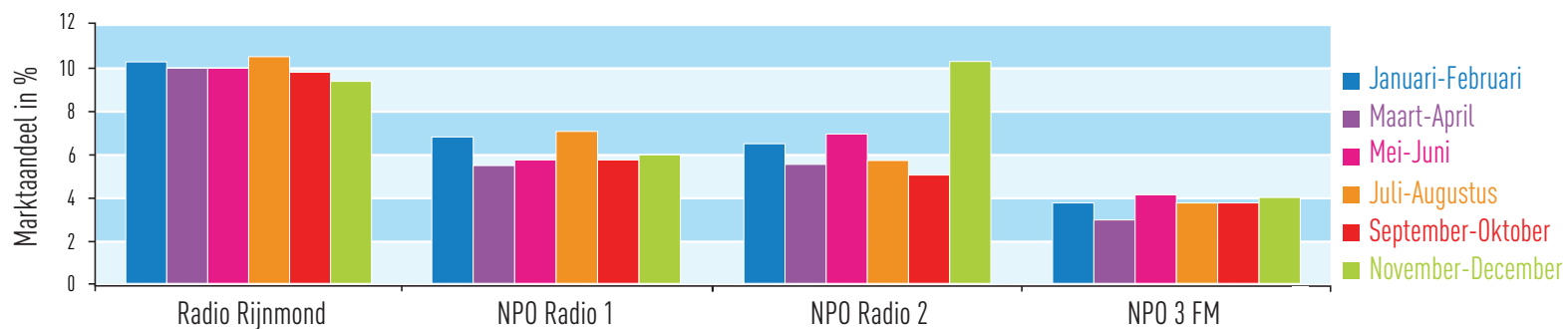
% marktaandelen Radio Randstad 2016

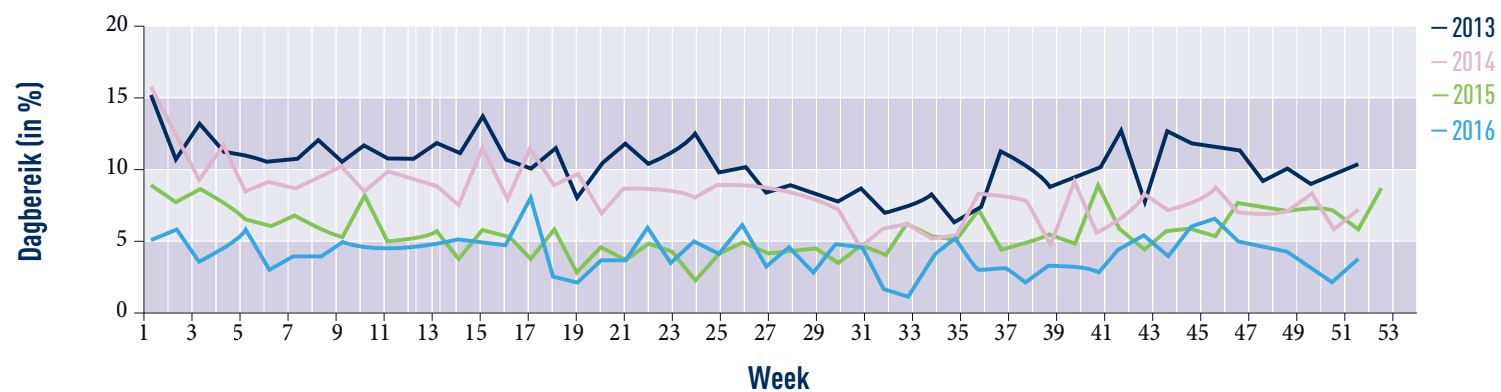
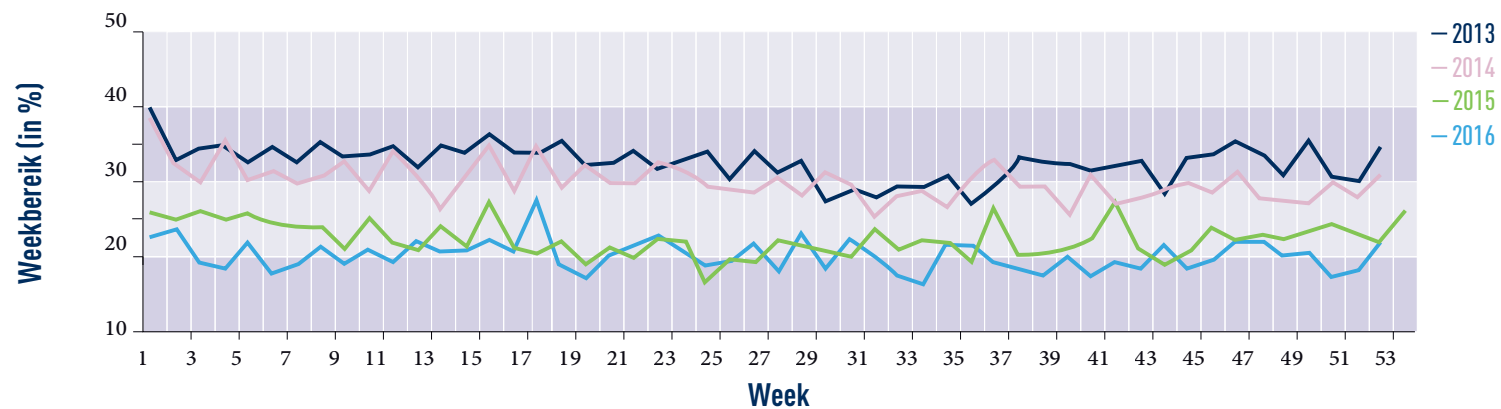
Luistercijfers

jaarontwikkeling Radio Rijnmond 2016

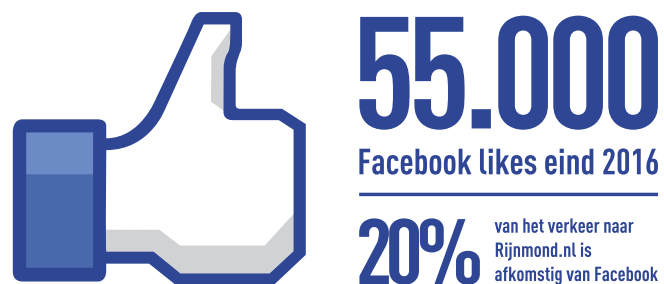

Kijkcijfers

jaarentwikkeling TV Rijnmond 2016

Internetcijfers

Faciliteiten

Personele gebeurtenissen

Het jaar is triest begonnen door het overlijden van twee medewerkers. Ina van Os was als manager van de cameramannen, de regisseurs en audiomannen al vele jaren aan RTV Rijnmond verbonden. Geen klus te groot of te hectisch, Ina wist altijd het hoofd koel te houden. We missen haar en zijn haar dankbaar voor de vele jaren die ze voor RTV Rijnmond heeft gewerkt. Het wegvallen van deze leidinggevende heeft ertoe geleid dat de afdeling iets anders is georganiseerd en er een aantal coördinatie taken zijn verdeeld. Later in het jaar is telefoniste Marja Neijhoft overleden. Ze heeft duizenden gesprekken gevoerd met luisteraars en altijd volop genoten

van al dat contact. Ook het verlies van Marja heeft ons diep geraakt en is een groot gemis.

Programma ondersteuning

De telefonistes hebben voor de radioprogramma's van RTV Rijnmond bijna twintig duizend gesprekken aangenomen. Bij een verdeling over het jaar is te zien dat het najaar meer reactie oplevert.

Samenwerking

Een flinke inspanning is geleverd om de RPO-samenwerking voor te bereiden. Dit werk heeft in het verslagjaar nog niet tot samenwerking geleid. De samenwerking met vier

andere omroepen wordt gecontinueerd in het verband RegioGrid. Samen met de RPO-collega's wordt een onderzoek gestart hoe regionale omroepen samen met NPO de verbindingen naar de sportstadions kunnen verbeteren.

Samen met Omroep West en een aantal andere regionale omroepen worden camjo camera's ingekocht. Door diverse technische projecten bij regionale omroepen met elkaar te delen, wordt voorkomen dat het wiel opnieuw uitgevonden moet worden. Als concreet voorbeeld heeft RTV Rijnmond de toon gezet met het meest geautomatiseerde live TV uitzendproces.

In januari heeft er een stroomstoring plaatsgevonden in de serverruimte van RTV Rijnmond. Dit had een fikse impact, want het leidde tot een uitval van de gehele serverruimte. Door samenwerking met Omroep West is de radio-uitzending snel hervat. Enige tijd later kon ook Radio Rijnmond de uitzendingen weer hervatten. Al snel bleek dat de oorzaak lag bij onzorgvuldig handelen van het inspectiebedrijf. Na onderzoek zijn gepaste maatregelen genomen.

Er is in maart een grote storing geweest in de FM-zendtoren. Door brand in een trafo ruimte van deze zendtoren nabij de Waalhaven hebben we uren niet uit kunnen zenden via FM 93.4. Met een grote mate van improvisatie door RTV Rijnmond medewerkers, lokale omroepen en leveranciers zijn tijdelijke zenders in gebruik genomen voor Radio Rijnmond en Radio West.

De leverancier van de zender heeft aangeboden de reserveset van de zendinstallatie voortaan stand-by te houden voor de regionale omroepen.

Uitgevoerde verbeteringen

- De RTV Rijnmond app ontwikkeling ging in 2016 vooral uit naar continuïteit en betrouwbaarheid
- Om HD uit te kunnen zenden is de TV regie geschikt gemaakt voor HD uitzendingen
- Vanaf september 2016 is TV Rijnmond ook via iTV van KPN in HD in de huiskamers te zien
- De berichtgeving is buiten de kantooruren verbeterd. We hebben daarvoor de IT-systemen aangepast

zodat werken vanaf thuislocatie volledig mogelijk is

- De journalist werkt steeds meer zelfstandig. Om deze zelfstandigheid goed te ondersteunen is geëxperimenteerd met smartphones als camera. Er zijn zo vele filmpjes op Twitter, Facebook en soms ook op TV gekomen die opgenomen zijn met de smartphone
- Ook wordt geëxperimenteerd met de smartphone voor HiFi geluidsverbindingen voor radio reporters
- De TV weersverwachting is actueler dan ooit. Door aanpassingen in techniek kan de weerman nu zelf de TV weeruitzending vernieuwen. Daardoor kan op elk moment een actualisering plaatsvinden
- Er is een nieuw online audio kanaal gelanceerd. 24/7 worden de beste opnames van Live Uit Lloyd gedraaid. Het kanaal is online en via de app te beluisteren: <http://content.rijnmond.nl/lul.html>
- Er is een monitoring systeem in gebruik genomen om afwijkingen waar te nemen voordat deze tot uitval leiden

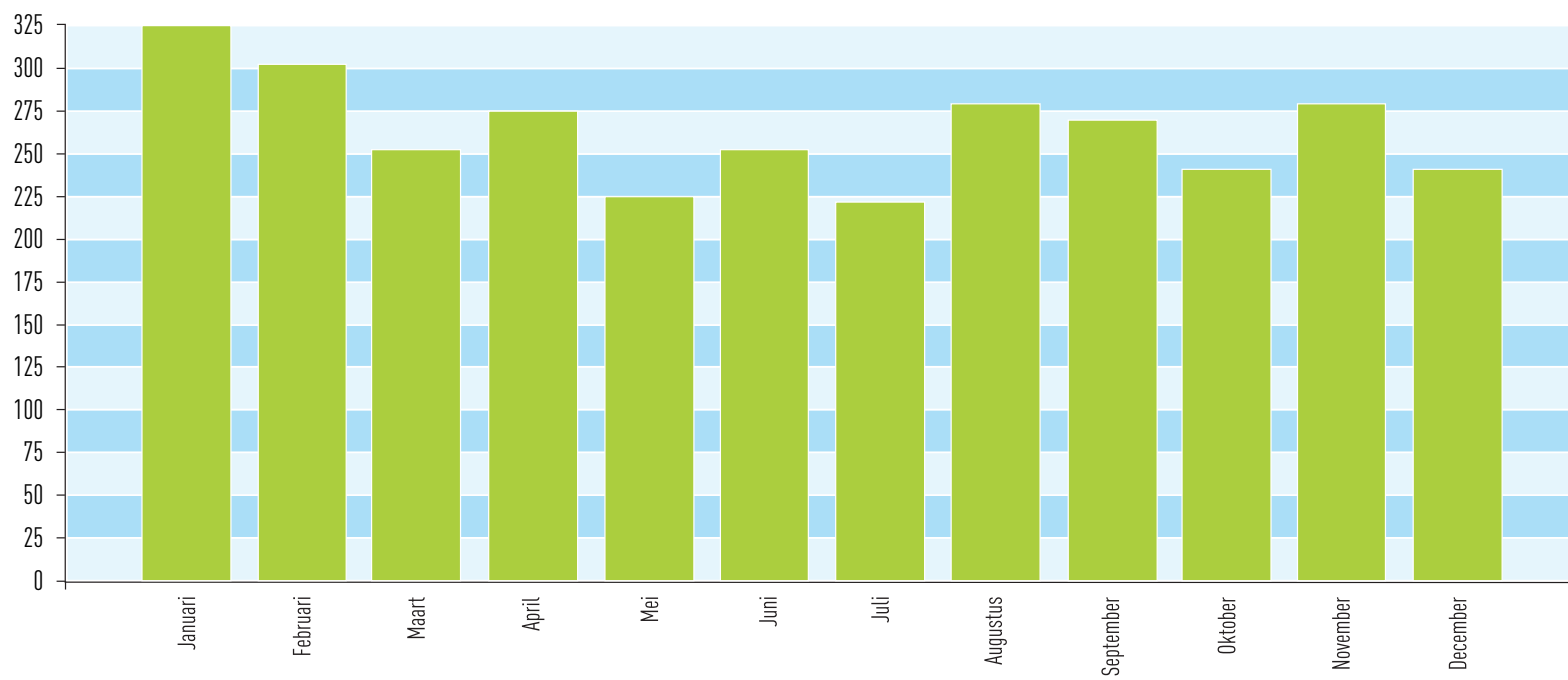

Faciliteiten

Service

Er is een dalende tendens in het aantal serviceverzoeken geweest in het verslagjaar. Door beter inzicht in de service is een aantal verbeteringen doorgevoerd. Hiermee is de wachttijd van de service ook afgenomen.

Wachttijd Service 2016 (in seconden):

Faciliteiten

Opmnames Bureau Rijnmond

Camera standpunt vanuit het hoedje van de Erasmusbrug voor de opnames van Hoog

Risico's

Capaciteit audio-programmatechnici

Door het verlagen van de capaciteit van het aantal audio technici, ontstaat het risico van minder actuele berichtgeving op radio. Ervaringen uit het verleden leren dat de competenties van dit vak niet eenvoudig (freelance) in te vullen zijn.

De ondersteuning die bij nieuws incidenten gevraagd wordt, wordt niet meer voorzien in de ochtenduren. De beheersmaatregelen zouden

aanpassingen in de ambities kunnen betekenen, maar dat past minder in de kernwaarden van het merk RTV Rijnmond.

Capaciteit ENG-cameramedewerkers

Door de aanpassing van capaciteit in het ENG-camerawerk worden de mogelijkheden beperkt om uitgebreid live te gaan vanaf twee of meer locaties.

De beheersmaatregel die we voor ogen hebben is om de programma technici dichter bij het redactie proces te

plaatsen en de redactie medewerkers van de benodigde competenties te voorzien.

Continuïteit ondanks veranderend mediagebruik

We hebben te maken met veranderend mediagebruik: online is een belangrijk mediakanaal geworden. De toegankelijkheid van de nieuwsvoorziening wordt steeds meer afhankelijk van het internet. Om dubbele kosten te vermijden moet bij ieder project onderzocht worden waar de samenwerking met andere partijen gevonden kan worden.

Integriteit van databases en gegevens

De databases en archieven van RTV Rijnmond worden door ter zake kundig personeel gecontroleerd en van de juiste gegevens voorzien.

Bezuinigen hierop vormen een risico voor de integriteit van gegevens.

De beheersmaatregel zal kunnen zijn dat de integriteit van de data bij een functionaris wordt gelegd en procedures worden opgesteld en competenties op norm gebracht om dit risico te beheersen.

Cybercriminaliteit

De gevaren van internet groeien. Ransomware, Phishing, Datalekken en DDoS aanvallen hebben onze bijzondere aandacht. Als beheersmaatregel kunnen bij iedere verandering deze elementen mee worden gewogen. RTV Rijnmond werkt samen met een aantal collega regionale omroepen om op zowel strategisch als tactisch niveau beleid bij te stellen. Voorzorgsmaatregelen, detecteren van- en een goede en snellere reactie op deze gevaren vormen de basis voor verbetering.

Reclameverkoop

RTV Rijnmond Reclame heeft in 2016 de dalende omzetlijn van de afgelopen jaren weten te stoppen en zelfs een kleine groei laten zien.

Na een aantal zeer zware jaren als gevolg van de slechte marktomstandigheden voor de detailhandel is in 2016 een eerste stap naar voorzichtig herstel te zien. De belangrijkste aanjager hiervoor was de woningmarkt welke in de laatste maanden van 2016 een sterk herstel liet zien.

De teruglopende werkloosheid in onze regio doet vermoeden dat de zwaarste tijd inmiddels achter de rug is. Dit geldt echter niet voor alle branches; zo kampen winkelstraten nog steeds met veel leegstand en wordt er elk jaar meer en meer online gekocht.

Zoals het koopgedrag van de consument snel verandert, geldt dit helaas ook deels voor onze kijk- en luistercijfers. Op Radio Rijnmond en TV Rijnmond is het steeds lastiger de juiste commercieel aantrekkelijke doelgroep te bereiken. De omzetten op radio en TV staan als gevolg hiervan al jaren onder druk,

terwijl deze verliezen slechts deels worden gecompenseerd door een stijging in online verkopen.

Zorgelijk is en blijft echter wel dat een groot percentage klanten de overstap naar landelijk online adverteren heeft gevonden en dat dit in veel gevallen ten koste gaat van TV, welk medium in populariteit duidelijk heeft ingeleverd de afgelopen jaren.

Online biedt vele targetting mogelijkheden en is relatief goedkoop. Daarnaast kunnen campagnes veel beter gemonitord worden en de resultaten zijn beter zichtbaar en meetbaar dan bij een radio of TV campagne.

De afgelopen jaren zijn de website en apps van RTV Rijnmond doorontwikkeld en alles wordt in het werk gesteld de online inkomsten te vergroten. Zo zijn in 2016 de eerste stappen gezet voor een nieuwe (landelijke) verkoopstrategie.

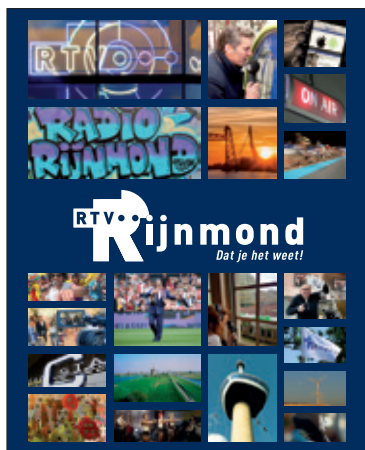
De reclameafdeling maakte, ondanks alle lastige omstandigheden, een omzetjaar dat iets boven 2015 uitkwam.

Reclameverkoop

RTV Rijnmond is er dan ook trots op dat de top-3 status qua omzet in het lijstje van alle 13 regionale omroepen in Nederland is geprolongeerd. Dat, plus het feit dat de verkoopafdeling ook in 2016 goed in staat was nieuwe klanten aan zich te binden, schept hoop en verwachtingen richting de toekomst.

Resultaten Radio Rijnmond

Regionale netto omzet radio

	Target	Resultaat
2009	1.545.000	1.090.160
2010	1.465.000	1.242.670
2011	1.801.000	1.522.647
2012	1.771.000	1.344.339
2013	1.475.000	1.111.414
2014	1.285.000	1.038.861
2015	1.285.000	1.024.103
2016	1.165.000	1.127.127
Stijging/Daling tov 2015: 10,1%		

Landelijke netto omzet (ORN) radio

	Target	Resultaat
2009	567.000	809.000
2010	507.000	692.603
2011	480.000	681.888
2012	492.000	633.960
2013	564.000	539.464
2014	454.000	462.737
2015	454.000	460.549
2016	450.000	525.268
Stijging/Daling tov 2015: 14,1%		

Totale netto omzet radio

	Target	Resultaat
2009	2.112.000	1.899.160
2010	1.972.000	1.935.273
2011	2.281.000	2.204.535
2012	2.263.000	1.978.299
2013	2.039.000	1.650.878
2014	1.739.000	1.501.598
2015	1.739.000	1.484.651
2016	1.615.000	1.652.395
Stijging/Daling tov 2015: 11,3%		

Resultaten TV Rijnmond

Regionale netto omzet televisie

	Target	Resultaat
2009	1.914.000	1.197.313
2010	1.727.000	1.299.536
2011	1.542.000	1.276.163
2012	1.537.000	1.120.755
2013	1.280.000	676.097
2014	1.090.000	536.511
2015	1.115.000	533.452
2016	650.000	468.721
Stijging/Daling tov 2015: -12,1%		

Landelijke netto omzet (ORN) televisie

	Target	Resultaat
2009	180.000	188.000
2010	177.000	160.534
2011	150.000	194.921
2012	158.000	267.616
2013	181.000	185.255
2014	126.000	209.044
2015	146.000	136.256
2016	150.000	135.811
Stijging/Daling tov 2015: -0,3%		

Totale netto omzet televisie

	Target	Resultaat
2009	2.094.000	1.385.313
2010	1.904.000	1.460.070
2011	1.692.000	1.471.084
2012	1.695.000	1.388.371
2013	1.461.000	861.352
2014	1.216.000	745.554
2015	1.261.000	669.708
2016	800.000	604.532
Stijging/Daling tov 2015: -9,7%		

Resultaten Rijnmond.nl en Rijnmond apps

Regionale netto omzet online

	Target	Resultaat
2009	-	-
2010	-	-
2011	-	-
2012	-	-
2013	25.000	25.000
2014	25.000	117.000
2015	35.000	126.006
2016	125.000	121.746
Stijging/Daling tov 2015: -3,4%		

Landelijke netto omzet (ORN) online

	Target	Resultaat
2009	-	-
2010	-	-
2011	-	-
2012	-	-
2013	20.000	18.000
2014	20.000	60.000
2015	152.000	86.086
2016	130.000	50.291
Stijging/Daling tov 2015: -41,6%		

Totale netto omzet online

	Target	Resultaat
2009	-	-
2010	-	-
2011	-	-
2012	-	-
2013	45.000	43.000
2014	45.000	177.000
2015	187.000	212.092
2016	255.000	172.037
Stijging/Daling tov 2015: -18,9%		

*Bovenstaande verkoopcijfers zijn exclusief de aftrek van fee aan ORN

PR & Communicatie

De afdeling PR en Communicatie (1,89 FTE) bestaat uit een communicatieadviseur (tevens hoofd van de afdeling) en een communicatiemedewerker.

De taken die worden uitgevoerd zijn onder andere de interne en externe communicatie, marktonderzoek, corporate promotie van RTV Rijnmond, programmapromotie, event promotie, voorlichting, publieksacties, huisstijlbewaking en de RTV Rijnmond webshop.

Onderzoek

In 2016 zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. Naast het Intomart Kijk- en Luisteronderzoek en Continue Luister Onderzoek zijn het afgelopen jaar twee onderzoeken uitgevoerd door onderzoeksbureau Motivaction, in het voorjaar en in het najaar. Aan deze onderzoeken hebben alle regionale omroepen van ROOS geparticipeerd.

Uit onderzoek van Motivaction blijkt dat RTV Rijnmond goed gewaardeerd

wordt met een gemiddelde van 7,3. RTV Rijnmond scoort ook zeer goed op naamsbekendheid. Zo scoort Radio Rijnmond een percentage van 92% en TV Rijnmond maar liefst een percentage van 98% (Bron: Motivaction kijk- en luisteronderzoek regionale omroepen najaar 2016). De kijk- en luistercijfers en de social mediacijfers over 2016 zijn te vinden op pagina 20 t/m 23.

Evenementen en promotie

Ook in 2016 was RTV Rijnmond bij de grote culturele en sportevenementen in de regio aanwezig. Uiteraard was RTV Rijnmond traditioneel aanwezig bij de Open Dagen van Feyenoord en Sparta met een live uitzending en zorgde het promoteteam voor diverse publieksacties om het aanwezige publiek en de achterban van RTV Rijnmond te vermaken en bij RTV Rijnmond te betrekken.

RTV Rijnmond was weer aanwezig bij het gemiddeld 925.000 bezoekers trekkende hardlooptevenement NN Marathon Rotterdam, de Ladiesrun en de Bruggenloop. Maar ook bij de drukbezochte Wereldhavendagen, het IFFR en de Dogparade.

RTV Rijnmond was in 2016 ook weer mediapartner van Rotterdam Topsport. Vanuit deze samenwerking was RTV Rijnmond aanwezig bij het ABN Amro World Tennis Tournament in Ahoy met een eigen radio en TV studio, waar het publiek RTV Rijnmond live aan het werk kon zien.

PR & Communicatie

Maar ook bij de Staatsloterij Wieler Zesdaagse van Rotterdam in Ahoy, het vierdaagse paardensport evenement CHIO in het Kralingse Bos en vele andere evenementen.

Het radioprogramma *Rijnmond Nu* met presentator Ruud de Boer kwam live vanaf diverse locaties. Ook de radioprogramma's *Middag aan de Maas* en *Dwars door Rijnmond* trokken er op uit, de regio in voor en met luisteraars. Zo maakte *Middag aan de Maas* onder andere diverse boottochten door natuurgebieden in de regio.

Tijdens het 48 Hours Film Project Rotterdam kon het RTV Rijnmond publiek via Rijnmond.nl stemmen op zijn eigen favoriete film.

Er is veel aan promotie gedaan om de aandacht te vestigen op de sportprogramma's van RTV Rijnmond. Zo was RTV Rijnmond goed zichtbaar bij de toonaangevende voetbalclubs Feyenoord, Excelsior, Sparta en FC Dordrecht door middel van

ledboarding, videowall, advertenties, banners, etc.

Dankzij samenwerking met diverse organisaties in de regio was het mogelijk om in het verslagjaar de zichtbaarheid van RTV Rijnmond in de regio te waarborgen. Met grote RTV Rijnmond uitingen op de Waterbus, de Kunsthal, Miniworld Rotterdam, AHOY, in de voetbalstadions van Feyenoord, Sparta, Excelsior en FC Dordrecht en tijdens diverse grote en kleinere evenementen was RTV Rijnmond duidelijk aanwezig in de hele regio.

Via de maandelijkse externe Nieuwsbrief hield de afdeling communicatie contact met de achterban. De Nieuwsbrief bevat veel achtergrondinformatie over RTV Rijnmond, aandacht voor nieuws over de omroep, activiteiten, oproep om bij evenementen aanwezig te zijn, prijsvragen en achtergrondinformatie over de presentatoren van RTV Rijnmond.

Tijdens de open dag van Sparta

Personeel en Organisatie

In en doorstroom personeel

De personeelsbezetting bedroeg per 1 januari 2016: 83,65 fte (95 personen). Op 31 december 2016 was dit 78,19 fte (89 personen). In 2016 zijn er drie medewerkers ingestroomd en zeven medewerkers uit dienst gegaan.

Twee medewerkers zijn in 2016 overleden. Gedurende het jaar 2016 zijn er vacatures ontstaan van Algemeen directeur, Accountmanager en Startende Social Media redacteur. Deze vacatures zijn in 2016 vervuld.

In Memoriam

In 2016 hebben we helaas afscheid moeten nemen van twee gewaardeerde collega's. Chef Programma Faciliteiten Ina van Os is op 49-jarige leeftijd op 9 maart 2016 overleden. Telefoniste/receptioniste Marja Neijhoft is op 60-jarige leeftijd op 8 oktober 2016 overleden.

Bestuur

RTV Rijnmond heeft 1 fte (1 persoon) als bestuurder die sedert 11 januari 2016 in

dienst is met een contract voor bepaalde tijd.

Stage-beleid

In 2016 hebben we 23 stagiaires de mogelijkheid gegeven om werkervaring op te kunnen doen binnen de organisatie. De verdeling ziet er als volgt uit:

Afdeling	Aantal
AV/IT	3
Faciliteiten	1
P&O	2
Nieuwsredactie	11
Sportredactie	4
Programma faciliteiten	1
Communicatie	1
Totaal	23

1 stagiair is doorgestroomd naar een freelancepositie binnen RTV Rijnmond.

Werkervaringsplaatsen

In 2016 hebben we een aantal jongeren (met afstand tot de arbeidsmarkt)

de gelegenheid gegeven om ervaring op te doen, door het aanbieden van werkervaringsplaatsen op de redactie.

Opleidingen

RTV Rijnmond juicht het toe als mensen zichzelf verbreden en verbeteren in professionele zin. We bieden hier al jarenlang mogelijkheden voor binnen het opleidingsbeleid en loopbaanbeleid. Medewerkers van diverse afdelingen hebben in 2016 een training via het werkstation gevolgd, ook hebben een aantal individuele medewerkers een (HBO) opleiding gevolgd.

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage van RTV Rijnmond in 2016 was 3,57%. Het verzuim is ten opzichte van 2015 afgenomen, toen was het verzuimpercentage 5,16%. Deze afname kan verklaard worden door het overlijden en uitdiensttreding van een aantal langdurig zieke medewerkers. Het frequent verzuim en de gemiddelde meldingsfrequentie is toegenomen ten opzichte van 2015.

Statisch overzicht totaal verzuim RTV Rijnmond

	2015	2016
1e kwartaal	6,61%	5,74%
2e kwartaal	6,94%	4,67%
3e kwartaal	3,94%	4,94%
4e kwartaal	4,64%	3,61%
Totaal:	5,16%	3,57%
Frequent verzuim*	6	8
Gemiddelde meldingsfrequentie	1,25	1,39

*aantal medewerkers

Werkzaamheden vertrouwenspersoon

In 2016 hebben twee werknemers van RTV Rijnmond een beroep gedaan op de interne vertrouwenspersoon voor onderstaande probleemgebieden. De vertrouwenspersoon heeft zich nadrukkelijk laagdrempelig

BHV-ers in actie

Personeel en Organisatie

opgesteld, ook in het kader van de signaleringfunctie.

Ongeveer 30 collega's hebben zich gemeld in verband met angstgevoelens of gevoelens van onzekerheid van meer algemene aard. De vertrouwenspersoon heeft de melders geadviseerd hoe zij hiermee kunnen omgaan.

Probleemgebieden	Aantal
Intimidatie (seksuele)	2
Agressie en geweld	-
Discriminatie	-
Pesten	-
Overig	30

RI&E en Arbocatalogus

In 2016 zijn we verder gegaan met de uitvoering van afspraken uit de Arbocatalogus en het plan van aanpak RI&E.

- De Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) voor de studio in Dordrecht is afgerond;
- In samenwerking met Stichting ROOS en preventiemedewerkers van andere regionale omroepen is een calamiteitenhandboek en zijn er Productie Risico-Inventarisaties (PRIE&S) opgesteld. Dit calamiteitenhandboek is een

aanvulling op de arbocatalogus voor de omroepen.

- In samenwerking met Berenschot is er een onderzoek uitgevoerd over het werken met Camjo-camera's. De aanbevelingen uit de rapportage worden door de preventiemedewerker in samenwerking met Stichting ROOS en andere regionale omroepen nader uitgewerkt.

Bedrijfs hulpverlening (BHV)

In april 2016 is een herhalingscursus voor de bedrijfs hulpverleners georganiseerd bij RTV Rijnmond.

Er zijn in 2016 drie BHV-incidenten geweest. Deze incidenten zijn opgelost door de adequate inzet van de BHV-ers.

Ondernemingsraad

Zonder twijfel was 2016 voor RTV Rijnmond en voor de ondernemingsraad een bewogen jaar. In de aanloop naar de reorganisatie van alle regionale omroepen, per 1 januari 2017, eindigde de veelbelovende samenwerking tussen de dertien ondernemingsraden in een grote domper.

Acht omroepen besloten tot onze teleurstelling niet meer verder te willen met de vorming van één overkoepelende RPO (Regionale Publieke Omroep). Staatssecretaris Dekker trok daarop het plan in, maar niet de aangekondigde bezuiniging.

Na de zomer werd duidelijk, dat ook RTV Rijnmond zelfstandig moest opdraaien voor 'ons' deel van de opgelegde korting van 17 miljoen euro per jaar.

Er kwam een reorganisatieplan, dat niet alleen voorziet in een personeelsafname van 15,5 fte's, maar ook een nieuwe manier van werken waarbij de focus van onze omroep nadrukkelijk naar 'online' gaat en er veel verandert op

radio en TV. Het personeel werd door ons nauw bij het proces betrokken via e-mails, spreekuren en personeelsbijeenkomsten.

Het op non-actief zetten en dreigend ontslag van een collega zorgde voor veel onrust onder het personeel.

Tientallen collega's beklagden zich bij de ondernemingsraad, omdat in hun ogen de bedrijfsleiding de vrijheid van meningsuiting zou inperken. Als OR waren wij van mening, dat het in de onderhavige zaak draaide om publieke uitlatingen, die het bedrijf en een ex-collega (imago)schade berokkenden. De zaak is uiteindelijk zo afgelopen dat de betrokken medewerker zijn werk weer heeft hervat.

De ongerustheid en onzekerheid onder vaste en met name inhuur-medewerkers werd nog eens versterkt door de Wet DBA. De ondernemingsraad is formeel géén vertegenwoordiger van freelancers en payrollers, maar omdat wij al vele jaren werken met tientallen mensen die niet in dienst zijn, werd de OR ook door hen regelmatig benaderd. Nog altijd is niet duidelijk wat

de Wet DBA precies voor gevolgen heeft voor deze mensen en onze omroep. Een modelovereenkomst tussen belastingdienst en omroepen kan (moet) daar helderheid in brengen.

De reorganisatie en alles wat er mee samenhangt was op 31 december verre van afgerond. Kort voor de Kerst kwam er een definitief reorganisatieplan.

Niet alle daarbij behorende stukken waren voorhanden, maar dat zou in 2017 zijn beslag krijgen. De verwachting was dat de OR in februari het definitief advies zou kunnen overhandigen aan de directeur.

De ondernemingsraad heeft 2016 ervaren als een jaar met pittige vraagstukken. We hopen in 2017 op wat minder dilemma's en meer spreekwoordelijke zonneschijn dan regen.

De ondernemingsraad

*Thijs Blom (vz), Dennis van Eersel,
Janika de Gram, Paul Rutten*

Bijlage 1

Bestuurdersverklaring

Hierbij verklaar ik dat de financiële gegevens over 2016 zijn ontleend aan de jaarrekening, welke is opgesteld door de controller, gecontroleerd door Mazars Paardekooper Hoffman N.V. en vastgesteld door de Raad van Commissarissen op 29 maart 2017.

*Bert Klaver,
Algemeen directeur*

*Bert Klaver
Bestuurder met ingang
van 11 januari 2016*

Bijlage 2

Financiële gegevens

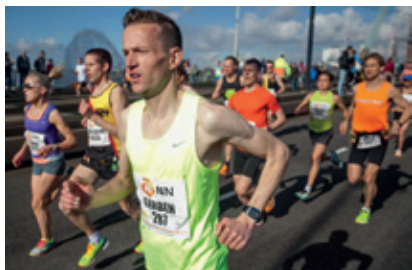

Balans per 31 december 2016 (na resultaatbestemming)

Balans actief	31-12-2016		31-12-2015	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Materiële vaste activa		1.703.660		2.128.477
Financiële vaste activa		15.000		15.000
Som der vaste activa		<u>1.718.660</u>		<u>2.143.477</u>
Flottende activa				
Vorderingen				
Handelsdebiteuren	778.144		740.257	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	799.751		902.246	
Overlopende activa	<u>353.354</u>		<u>393.311</u>	
		1.931.249		2.035.813
Liquide middelen		3.214.720		2.945.995
Som der flottende activa		<u>5.145.969</u>		<u>4.981.808</u>
		<u>6.864.629</u>		<u>7.125.285</u>
Balans passief	31-12-2016		31-12-2015	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Algemene reserve	4.043.890		4.380.862	
Reserve voor media aanbod	<u>(282.403)</u>		<u>(336.973)</u>	
		3.761.487		4.043.890
Voorzieningen		<u>1.245.489</u>		<u>651.065</u>
Langlopende schulden				
Achtergest. lening Prov. Zuid-Holland		-		<u>27.473</u>
Kortlopende schulden				
Schulden aan leveranciers	542.384		649.621	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	410.958		342.566	
Overige schulden en				
Overlopende passiva	<u>904.311</u>		<u>1.410.671</u>	
		1.857.653		2.402.858
		<u>6.864.629</u>		<u>7.125.285</u>

Bijlage 2

Financiële gegevens

Exploitatierkening over 2016	2016		Begroting 2016	2015
	€	€	€	€
Subsidiebaten:				
- Basissubsidie (structureel)	11.062.171		11.062.171	10.931.096
- Overige subsidies (incidenteel)	-		-	-
Reclamebaten	2.132.340		2.385.250	2.089.885
Overige baten:				
- Bijdragen van derden/ sponsorbijdragen	922.516		1.300.000	1.883.863
- Barteringbaten	446.398		-	350.623
- Baten uit nevenactiviteiten	56.040		36.000	51.290
- Overige	21.260		6.964	20.865
Som der baten	14.640.725		14.790.385	15.327.621
Personeelslasten				
- Lonen en salarissen:	4.860.448		4.854.690	4.952.229
- Sociale lasten	725.885		781.102	753.985
- Pensioenlasten	417.865		644.703	537.166
- Overige personeelskosten	2.474.973		1.705.052	2.111.062
Directe productielasten	1.257.807		1.775.222	2.150.655
PR en Promotie	781.657		326.850	605.780
Facilitaire lasten (distributie- en uitzendlasten)	578.747		661.791	681.431
Huisvestingslasten	859.432		877.707	873.711
Afschrijvingslasten op materiële vaste activa	874.477		1.091.078	871.412
Algemene lasten	2.099.399		2.107.190	2.139.565
Som der bedrijfslasten	(14.930.691)		(14.825.385)	(15.676.996)
Bedrijfsresultaat		(289.966)	(35.000)	(349.375)
Financieel resultaat		7.563	35.000	12.402
Resultaat uit gewone bedrijfs- uitoefening voor belasting		(282.403)	0	(336.973)
Belastingen		-	-	-
Resultaat uit gewone bedrijfs- uitoefening na belasting		(282.403)	0	(336.973)

Bijlage 2

Financiële gegevens

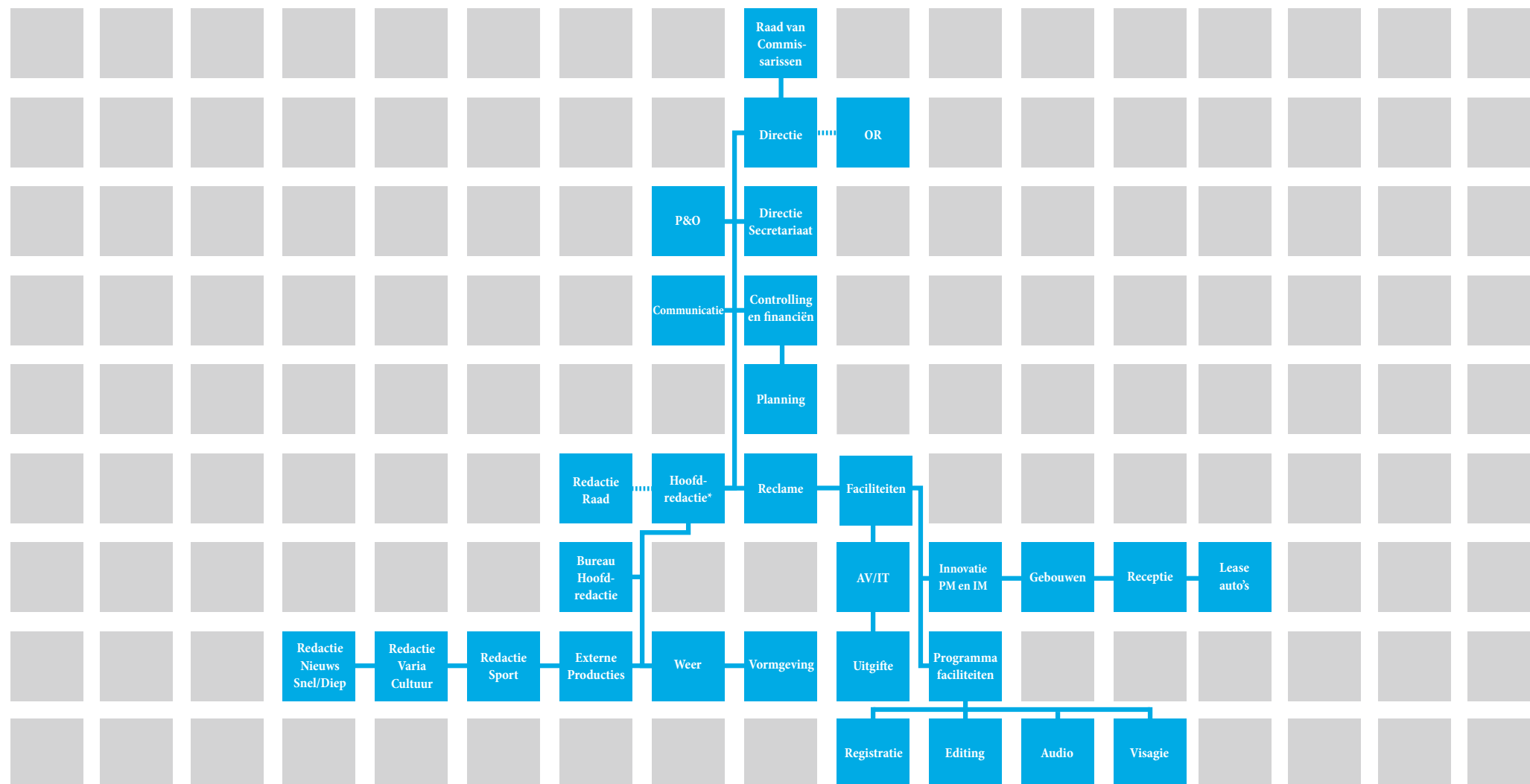
Kasstroomoverzicht over 2016

Kasstroom uit operationele activiteiten	2016		2015	
	€	€	€	€
Bedrijfsresultaat		(289.966)		(349.375)
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	872.585		871.487	
Toename (afname) voorzieningen	594.425		(289.867)	
(Toename) afname vorderingen	104.564		975.095	
Toename (afname) kortlopende schulden	(545.203)		(685.985)	
		<u>1.026.371</u>		<u>870.730</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		736.405		521.355
Ontvangen rente		7.563		12.402
Ontvangst vanwege buitengewone baten		-		-
Kasstroom uit operationele activiteiten		<u>743.968</u>		<u>533.757</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	(449.660)		(618.591)	
Desinvesteringen materiële vaste activa	1.892		-	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>(447.769)</u>		<u>(618.591)</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossingen langlopende schulden		(27.474)		(250.000)
Mutatie liquide middelen		<u>(268.725)</u>		<u>(334.834)</u>

Bijlage 3

Organogram

*De hoofdredacteur valt hiërarchisch onder de Algemeen Directeur, maar opereert onafhankelijk inzake het te voeren redactionele beleid, conform het redactiestatuut.

Bijlage 4

Sociaal Jaarverslag

Prins Bernhard jr. tijdens de RibRally speedbootraces in Rotterdam

Peildatum: 31 december 2016

Aantal fte's verdeeld naar:					
Omroep	Programma	Techniek	Reclame	Overig	Totaal
	45,05	15,06	6,51	11,57	78,19

Personeelsbestand (leden) verdeeld naar leeftijdscategorie en man/vrouw per 31 december			
Leeftijdscategorie	Man	Vrouw	Totaal
15 t/m 24 jaar	0	2	2
25 t/m 34 jaar	3	2	5
35 t/m 44 jaar	15	12	27
45 t/m 54 jaar	23	15	38
55 t/m 59 jaar	11	2	13
60+ jaar	3	1	4
Totaal	55	34	89

Leeftijd personeelsleden	
Gemiddelde leeftijd personeelsleden	Leeftijd 47 jaar

Bijlage 4

Sociaal Jaarverslag

Harald Schmidt van Blijdorp in gesprek over de giraffen in de dierentuin

Arbeidsovereenkomsten		
Bepaalde tijd	5	
Onbepaalde tijd	84	
Totaal	89	

Personele mutaties		
Aantal personeelsleden per 31 december 2015	Leden	95
Instroom		3
Uitstroom		9
Aantal personeelsleden per 31 december 2016		89

Bedragen (gerealiseerde uitgaven) per 31 december			
Loonkosten	6.004.198		Inclusief sociale- en pensioenslasten
Opleidingskosten	16.017		Out of pocket kosten
Freelancekosten	1.477.538		Inclusief VAR- verklaringen
Waarvan kosten voor Payroll/Tentoo etc	479.942		

Ziekteverzuimgegevens (excl. zwangerschapsverlof)			
Verzuimpercentage	3,57	% berekend op basis van beëindigde verzuimen	
Gemiddelde verzuimduur	7,7	gemiddeld aantal dagen beëindigde verzuimen	
Meldingsfrequentie	1,39	aantal meldingen/ totaal personeelsbestand: leden	

Ziekteverzuimaantallen (excl. zwangerschapsverlof)			
Kort verzuim	111	Aantal verzuimen korter dan een week	
Middellang verzuim	10	Aantal verzuimen van 7 dagen t/m 27 dagen	
Lang verzuim	9	Aantal verzuimen van 28 dagen en langer	
Totaal aantal verzuimen	130		